

Наша Ніва

П Е Р Ш А Я

Б Е Л А Р У С К А Я

Г А З Э Т А

ISSN 1819-1614

Заснаваная ў лістападзе 1906. Адноўленая ў траўні 1991. Выдавец: Фонд выданьня газеты «Наша Ніва». Выходзіць штотыднёва, у пятніцы

Стратэгія Расеі, беларускі адказ

У съятле апошніх падзеяў. Старонкі 4—7.

**Аляксандар Пар: «Доўгатэрміновая стратэгія
мае на мэце аўяднаць Расею і Беларусь
у адзіную дзяржаву»**

Супрацоўнік Нямечкай рады замежнай палітыкі
Аляксандар Пар камэнтуе для «НН» апошнія павароты
ў беларуска-расейскіх адносінах. Старонка 7.

У НУМАРЫ

Мухі й катлеты ў адной талерцы

Лукашэнку ў гэтай
сітуацыі ня трэба рабіць
анічога. Піша Віталь
Тарас. Старонка 8.

Танк *incognitus*

Вялікія беларускія паэты
эпохі камунізму ўёс яшчэ
чакаюць бесстароннянга

перачытанья
і бясстрашнае
інтэрпрэтацыі. Піша
Аляксандар Фядута.
Старонка 18.

Гонар апэратара БТ

«Здароў, Дзянісе.
Выдатная ідэя пра
наркотыкі й порна.
Студэнты журфаку на
Акрэсьціна цябе ніколі

не забудуцца», —
SMS такога зъместу
стала прычынай
для судовага
разъбіральніцтва.
Старонка 11.

Пабачыў съвет «Інтымны дзёньнік» Багдановіча

Агляд кніжных навінак.
Старонка 20.

**Каб рэгулярна
атрымліваць
«Нашу Ніву»,
проста паведаміце
ў Рэдакцыю свой
адрес.
Адначасова
Рэдакцыя
звяртаецца
з просьбай
ахвяраваць на
выданье.
Дзялі —
старонка 15.**

камэнтары

Чаму Пуцін ня спыніць
датацый, хоць і даручае
зрабіць выгляд 4

Спачатку — рубель 6

Аляксандар Пар:
«Доўгатэрміновая
стратэгія мае на мэце
аб'яднаць Расею
і Беларусь у адзіную
дзяржаву» 7

Віталь Тарас. Мухі
й катлеты ў адной
талерцы 8

Аляксандар Класкоўскі.
Крумкач крумкачу вока
ні выдзеўбে 16

люстра дзён

Упартыя факты 10

Гонар апэратора БТ ... 11

Судзьдзі Тупік
пагражалі 11

Сурвілла наведвае
Аўстралію 12

Беластоцкую «Ніву»
апраўдалі 12

Вольга Корбут:
Бел-чырвона-белы
сцяг — сапраўдны 12

Высьвячаны імаверны
пераемнік айца

Наша Ніва

Надсана 13

100 чалавек нічога
не прасілі 14

«Звон Свабоды»
не крануты 14

Няісныя рахункі
Лукашэнкі... 14

левым вокам

Лёлік Ушкін.
Глябальныя выклікі
пяцігодкі 17

культура

Аляксандар Фядута.
Танк incognitus 18

Пабачый съвет
«Інтымны дэйнік»
Багдановіча 20

Атлянтыда
ў шумавінны
радыёхваляў 20

«НОМ» зьняў
беларусаў 21

Вершы на экспарт 25

хроніка

Павал Севярынец
Лісты зь лесу:
Шлях пілігріма 22

Хроніка рэпрэсій
і супраціву
за 9—15 траўня 22

наша страва

Шпарагі 26

газэтка дзеткам

Лясная крыжаванка 28

in memoriam

Вадзім Круталевіч.
Да саракавінай 12

калі б...

Малюнкі Лёліка
Ушкіна 31

КАЛЁНКА РЭДАКЦЫИ

Рост цэнаў на газ можа быць выгадны Беларусі

Тэму для аналізу гэтага нумару «НН» дала зьмена тону ў беларуска-расейскіх адносінах. Праўда, ніякага рэальная павароту за ёю пакуль няма — пра гэта поўныя горычы назіраны Вітала Тараса на старонцы 8.

На сустрэчы з Ільём Клябанавым кіраўнік Беларусі заявіў, што Беларусь і Расея «застануцца сябрамі, па якой бы цяне нам газ ні прадавалі». Гэта можна разумець як сваіго роду капітуляцыю — гарантый, што Беларусь будзе верная сваім васальнym ававязкам, але ў той жа час і цьвердзе «не» на прапановы «паглыбленія інтэграцыі».

Маскву такі стан цалкам задавальняе, піша Аляксандар Класкоўскі (**старонка 16**). Чаму? «У адносінах да Беларусі Расея мае кароткатэрміновую і доўгатэрміновую стратэгію», — кажа нямецкі палітолаг Аляксандар Пар (**старонка 7**). Доўгатэрміновая стратэгія мае на мэце ўз'яднаць Расею і Беларусь у адзіную дзяржаву. Але кіраўніцтва Расеі ўсьведамляе, што ў бліжэйшы час гэта наўрад цімагчыма. Таму робіць стаўку на кароткатэрміновую стратэгію — змусіць Беларусь на дробныя саступкі, карыстаючыся тым, што А.Лукашэнка пазбавіў краіну поля для манэўру, і разлічваючы аднойчы, у зручны момант, зьдзейсніць свае запаветныя мары.

Рост цэнаў на газ, зь якім Беларусь мусіць неўзабаве сутыкнушца, гэта, на першы погляд, непрыемная навіна як для ўраду, так і для паспалітых грамадзянаў. У кароткатэрміновай пэрспэктыве яна прывядзе да зыніжэння тэмпав росту ВУП і ўспілеску беспрацоўя, што зробіць легітымнасць беларускага сувэрэнітetu больш датківай. Але сярэднетэрміновыя наступствы можна павярніць на карысць Беларусі — і яе гаспадаркі, і яе палітычнае клясы.

Беларусь транжырыла энэргію. Нізкія цэны таксама рабілі непатрэбнымі эканамічныя пераўтварэнні. Калі «Газпром» павышыць цэны, спасылка на форс-мажорныя абставіны, мабыць, дапаможа Лукашэнку мабілізаваць грамадзтва, каб яно ператрывала выдаткі адаптациі і адпікавала інвестыцыі ў энэргазьберажэнне.

Рост цэнаў на энэрганосціўты можа быць таксама выкарыстаны рознымі палітычнымі сіламі для развязанчыні іллюзій адносна Расеі ў тых, хто інтэграцыю падтрымліваў з мэркантыльных меркаваньняў, найперш т.зв. «балота».

Нарэшце, сцягніца падпішувае ўлады да пераадolenня забабонаў адносна кантактаў з Захадам, а апазыцыю — з Москвой. Тэарэтычна, адкрываеца прастора новых магчымасцяў, якія можна выкарыстоўваць з рознымі вынікам. Як іх бачаць беларускія палітыкі і палітолягі і ці могуць яны быць выкарыстаныя практычна — старонка 5.

Кіроўца, што развозіў вызваленых з Акрэсціна й Жодзіна, патрабуе дапамогі

Віктар Савіцкі, кіроўца, што на ўласным транспарце развозіў людзей, якіх выпускалі з Акрэсціна й Жодзіна ў сакавіку—красавіку, 28 красавіка трапіў у цяжкую аварыю. Ён дагэтуль знаходзіцца ў рэанімацыі. Дактары прагназуюць доўгі перыяд лекавання і рэабілітацыі. Курс рэабілітацыі дарагі, да таго ж, у чалавека сям'я, малыя дзеци. Зьвяртаемся з просьбай да ўсіх, каму ён дапамагаў, да ўсіх людзей добраі волі з просьбай пра ахвяраваньні.

Р/р 3819382101009, 275 аддзяленыне, філіял 500 АСБ «Беларусбанк», код 601
УНН 100603596. Раковіч Вользе Ўладзімераўне. З пазнакай «ахвяраваньне».

Прасім усіх, хто мае магчымасць, перадрукаваць гэтае паведамленыне.

у кнігарнях з 15 траўня

5 - 2006

ПАЧАТАКА ARCHÉ

5 - 2006

Максім Жбанкоў, Валянцін Акудовіч, Сяргей Панькоўскі
Пострэвалюцыйны сындром

Пётра Рудкоўскі
Каралі і пешкі беларускай палітыкі

Андрэй Хадановіч
Кожны чацверты – прэзыдэнт

Рышард Капусьцінскі
Імпэратор

ISSN 1392-9682

9 771392 968001

ПАДПІСНЫ ІНДЕКС 00345

Чаму Пуцін ня спыніць датацый, хоць і даручае зрабіць выгляд

Зыліу інфармацыі ў «Коммерсанте», доўгатэрміновая стратэгія Pacei ў Беларусі, тактыкі А.Лукашэнкі і А.Мілінкевіча ў адказ — аналізуюць Андрэй Казакевіч, Аляксандар Рар, Валеры Дашкевіч, Міхail Чыгір, Юры Карэтнікаў, Але́сь Чыгір і Андрэй Сузда́льцаў.

Расейская газета «Коммерсантъ» паведаміла пра даручэнне Пуціна «прынесьць вычарпальныя меры» з мэтай спынення любога прамога ці ўскоснага датавання Расейскай эканомікі Беларусі, а таксама прыпынення рээкспарту або кантрабанды любых расейскіх тавараў праз Беларусь. Для выканання гэтых задачаў патрэбна правесці рэвізію ўсяго масіву дамоўна-праўных дакументаў, што рэгламентуць расейска-беларускія гандлёва-еканамічныя адносіны, і ўнесці прапановы пра перагляд і змены з мэтай пераходу ў сувязях з Менскам «на прынцыпы рэальнай карысці і сапраўднага раўнапраўя».

Гэта інфармацыя праішла на тле падрыхтоўкі да саміту «Вялікай восемкі». Яна выклікала вялікі рэзананс у беларускіх недзяржаўных СМИ, але беларуская дзяржаўная прэса абышла гэту публікацыю поўным маўчаннем.

Беларускія аналітыкі сустрэлі інфармацыю «Коммерсанта» з доляй скептыцызму. «Арганізаваная ўцечка інфармацыі выклікала пэўны недавер», — піша тыднёвік «Белорусы и рыночок».

Карэспандэнт «НН» задаў розным па сваіх поглядах палітыкам, эканамістам і палітолягам пытаныні: як яны трактуюць публікацыю «Коммерсанта», што б яны паразілі рабіць у гэтай сітуацыі А.Лукашэнку і апазыцыі?

Адказваюць Міхail Чыгір, былы прэм'ер-міністар, які цяпер адышоў ад палітыкі і кантактаў з апазыцыяй, незалежны беларускі палітоляг Андрэй Ка-закевіч, Валеры Дашкевіч, доктар эканамічных навук, які пэўны час супрацоўнічаў з Белгазпрамбанкам», Але́сь Чыгір, дэпутат Бабруйскага гарсавету, адзін з лідэраў новай хваті апазыцыі, Юры Карэтнікаў, моладзеў лідэр — каардынатор Інтэрнэт-суполкі «Правы альянса», ды Андрэй Сузда́льцаў — палітоляг, які працуе на пракрамлёнскія аналітычныя інстытуты.

«НН»: Як Вы трактуеце заявы Pacei: эта праява новай палітыкі ў дачыненіі да суседзяў па СНД чі крокі напярэдні саміту G8?

Але́сь Чыгір: Пакуль гэта выглядае толькі рэкламным ходам напярэдні саміту. У абодвух рэжымах шмат супольнага, і Пуцін зусім не зацікаўлены ў тым, каб у нас адбыўся крызіс. Бакі

Андрэй Сузда́льцаў: Варыянты, калі ў выніку падвышэння цэнаў на энэрганосьбіты Лукашэнка альбо здае Беларусь, альбо ідзе на Захад, немагчымыя.

знойдуць, як паразумеца — напрыклад, беларускі бок атрымае кампэнсацыйныя крэдыты і падвысіць кошты на транзыт альбо за ўтрыманье расейскіх вайсковых аб'ектаў.

«НН»: Спадар Сузда́льцаў, на Віленскім форуме інтэлектуалаў 3 траўня Вы заяўлі, што мэта Расеі — не далучэнне Беларусі. А што ж тады за мэта? Атрымліваць больш грошай за газ? Прадэманстраваць сілу? Захаваць твар перад самітам?

Андрэй Сузда́льцаў: Яшчэ раз падкрэслілю, усе размовы пра паглынанне Беларусі Расеяй — гэта парапо-

апазыцыйнай аналітыкі. Варыянты развязвіцца падзеяў, калі ў выніку падвышэння цэнаў на энэрганосьбіты Лукашэнка альбо здае Беларусь, альбо ідзе на Захад, альбо цергіца крах у выніку сацыяльна-еканамічнага крызісу (рэвалюцыя), не вытрымліваюць крытыкі. Пагроза далучэння Беларусі да Расеі, якую актыўна прагназуе апазыцыя, толькі падвысіла б Лукашэнку рэйтнінг — як адзінаму, хто можа не дапусціць такога варыянту. Ня будзе аншлюсу. Расея сама адкрывае межы, зь цяжкасцю, але прашибаецца ў СГА, што прынясе ёй інвэстыцыі карпарацый, чые фонды ў дзясяткі разоў перавышаюць беларускі бюджет. Ну ня будзе ж Пуцін будаваць тут аграгарадкі і цысыціць сажалкі. Сувэрэнітэт каштует немалых грошай, а ў гэтым выпадку Расея мерыца спагнаць іх акурат зь Беларусі. Гэта съведчыць пра стаўленне яе да Беларусі як да незалежнай дзяржавы.

За апошнія гады ў Маскве, не бяз высілкаў афіцыйнага Менску, нарадзіўся міт пра Беларусь як пра нейкага эўропейскага эканамічнага тыгра. 15 год Расея рабіла істотны ўнёскі ў беларускую эканоміку і, у адрозненіі ад Украіны, гэта дало плён — рост эканамічных паказынкаў, стабільнасць сацыяльнай палітыкі. Падчас перамоваў па пытаннях коштаў на энэрганосьбіты расейскі бок яшчэ раз упэўніўся ў тым, што беларуская эканоміка гатовая да пераходу на якасна новы ўзровень узаемадачыненняў, і можна ўрэшце спыніць яе датаванне. Ноанс: на адным з этапаў перамоваў старшыня Нацыянальнага банку Беларусі Пятро Пракаповіч засівядчыў, што посыпехаў у эканоміцы беларусы дасягнулі ня толькі і ня столькі дзякуючы нізкім коштам на паліва, а ў выніку прадуманай эканамічнай палітыкі, што беларуская эканоміка гатовая да любых паваротаў, у тым ліку і да павышэння коштаў на энэрганосьбіты. І тут зьяўляюцца

камэнтары

прадстаўнікі «Белтрансгазу» і пачынаюць прасіць нейкія падачкі. Гэты контраст і падштурхнуў расейцаў да рапушчых дзеяньяў.

«НН»: Што мае рабіць апазыцыя ў такой сітуацыі? Ці варта ёй працягваць прагматычны спробы наладжвання контактаў з Москвой?

Алесь Чыгір: Збольшага наш экспарт арыентаваны на расейскі рынак, гэтак ёсьць цяпер і часткова будзе і пасыля Лукашэнкі. Таму будаваць нармальная ўзважаная адносіны з Москвой трэба ў любым разе. Перад выбарамі А.Мілінкевіч у часе візыту ў Москву прадэманстраваў, што беларуская дэмакратычная апазыцыя гатовая да паўнавартасных адкрытых ста-

Валер Дашкевіч: Пры цене на газ 100—110 даляраў дзяржаве давядзецца адмовіцца ад шэррагу сацыяльных праграмаў.

сункаў з Расеяй, з улікам, зразумела, нацыянальных інтэрэсаў абодвух бакоў. І гэтую лінію апазыцыі варта працягваць.

Юры Карэнікаў: Я цалкам згодны з Аляксандрам Мілінкевічам, які, назваўшы ўсё сваім імёнам, заявіў, што николі ня пойдзе на аншлюс. Думаю, цяпер акурат тая нагода, каб, адкінуўшы ўласныя амбіцыі, аб'яднацца вакол лідара і дзеянічаць супольна.

Андрэй Суздальцаў: Цікава было бы, калі б інтелектуальныя высілкі апазыцыі, замест беспадстаўнага ліманту пра анексію, былі скіраваны на стварэнне энэргетычнага інтэграцыйнага праекту, своеасаблівага энэргетычнага мосту паміж Захадам і Ўсходам, што б зацікавіла і Эўропу і Расею.

Андрэй Казакевіч: Зрабіць нешта ў такім разе складана. Апазыцыя мусіць актыўна распаўсюджваць інфармацыю пра ролю сёньняшніх улады ва ўзынкеннын гэтай сітуацыі: чаму наша эканоміка непадрыхтаваная да падараражання газу і г.д.

Міхаіл Чыгір: Апазыцыя ня мае супрэзных вагароў уплыву на сітуацыю, яе ўздел — назіраныне за падзеямі.

«НН»: Ці падрыхтаваная беларуская эканоміка да пераходу на эўрапейскія кошты на энэрганосьбітвы?

Валеры Дашкевіч: Абсалютна не-

падрыхтаваная. Той час, калі беларуская эканоміка мела заўважны прырост за кошт палітычных цэнаў на энэрганосьбіты, калі можна і трэба было рабіць укладаныні ў аднаўленне працымовасці, страчаны. Грошы ішли не туды, куды трэба. Нават цана 100—110 даляраў прывядзе да таго, што дзіве траціны прадпрыемстваў становіць нерэнтабельнымі. Альбо давядзецца адмовіцца ад шэррагу сацыяльных праграмаў.

«НН»: Расейская СМІ цвердзяць, што па ўнутрырасейскіх коштах Беларусь зможа атрымліваць паліў, толькі зрабіўшыся «расейскай тэрыторыяй». Наколькі рэальнай Вы ацініваце пагрозу для сувэрэнітetu Беларусі цяпер, спадар Карэнікаў?

Юры Карэнікаў: Гэта пачатак паўзучай акупацыі Беларусі, якая стала магчымая праз бязглузду палітыку ўлады. Лукашэнка загнаны ў кут сваім ж інтэграцыйнымі абяцанынямі.

«НН»: Што б Вы параділі А.Лукашэнку і ўраду рабіць у гэтай сітуацыі?

Валер Дашкевіч: Будуць цяжкія перамовы. «Газпром» мае свае слабыя месцы, напрыклад, беларускі бок у выпадку нягнуткасці расейцаў можа адмовіцца ад падаўжэння контракту на транзит, паставіўшы пад удар Літву і Калінінградскую вобласць Расеі. Магчыма, бакі пагодзяцца на нейкі прымалыны варыянт, кшталту 80—90 даляраў ціагам 2—3 гадоў, што Расея дасыць нам на адаптацыю да сусьеветных цэнаў. Калі ж дасягнуть такіх умоваў ня ўдастца, ураду давядзецца перагледзець усю сацыяльна-еканамічную палітыку: давядзецца зъмяніць падатковую палітыку, збанкрутаваць нерэнтабельныя энэргазатратныя прадпрыемствы, а адсюль непазыбжным будзе значнае падвышэнне ўзроўню бесправацоў. Яно ў свою чаргу прымусіць зъмяніць стаўленыне да малога і сярэдняга бізнесу.

Нас чакаюць меры рынкавага харата пад жорсткім цікам улады. Беларусам варта рыхтавацца да таго, што іхныя заробкі больш ня будуть так расыці, як раней, бо ў сітуацыі, што складваецца, рабіць гэта будзе вельмі складана. Урад можа быць адпраўлены ў адстаўку. Практыка апошніх 12-ці год паказвае, што найвышэйшае кіраўніцтва краіны, як правіла, не бярэ на сябе адказнасць за правалы ў эканамічнай палітыцы.

Андрэй Суздальцаў: У тым, што

так склалася, вінаваты ня толькі Лукашэнка. У Москве добра вядомае стаўленыне беларускай намэнклятуры, выхаванай у рэчышчы савецкіх традыцый, да Расеі — урваць сваё і тут жа забыцца на абяцаныні, дадзеныя ў часе чарговых дамоваў-перамоваў. Дзе-

Андрэй Казакевіч: Лукашэнка мусіць весьці вельмі ўзважаныя перамовы, каб мінімізаваць эканамічныя наступствы пераходу на новыя цэны.

яныні Лукашэнкі мусіць быць празрыстымі і шчырымі. Хочаш быць незалежным — плаці па сусьеветных коштах. І лепей, як па мне, Беларусь пачне плаціць па гэтых коштах яшчэ за Лукашэнкам, які ўсе гэтыя гады карыстаўся расейскімі ільготамі. Мусіць распачацца аб'ектыўны і прагматычны дыялог пра энэргетычную інтэграцыю.

Міхаіл Чыгір: Паводле маіх разылікаў, Беларусь у выніку гэтага падвышэння штогод вымушаная будзе даплачваць 2,5—3 млрд даляраў. Трэба скарачаць нерэнтабельныя прадпрыемствы, мадэрнізаваць працымовасць, укараняючы энэргазберагалельную тэхналёгію. Мусім навучыцца эканоміць.

Андрэй Казакевіч: Москва перасьледуе як геапалітычныя інтэрэсы, так і ўнутраныя эканамічныя. І апошні чыннік відавочна пераважае — там ёсьць свой бюджэт і свой народ, якому таксама трэба плаціць заробак. А чаму б не за кошт таго, што ідзе ў Беларусь? Лукашэнка мусіць весьці вельмі ўзважаныя перамовы, каб мінімізаваць эканамічныя наступствы пераходу на новыя цэны. Наша эканоміка надта залежная ад далейшага развязання сітуацыі.

Запісай Сямён Печанко

Аляксандар Рар:
«Доўгатэрміновая стратэгія мае на мэце аб'яднаць Расею і Беларусь у адзінную дзяржаву»

Супрацоўнік Нямецкай рады замежнай палітыкі **Аляксандар Рар** камэнтуе для «НН» апошнія павароты ў беларуска-расейскіх адносінах.
Старонка 7.

Спачатку — рубель

Што пра эканамічны шантаж Беларусі піша расейская преса?

Газета «Коммерсантъ» сасылкамі на свае крыніцы ў расейскім урадзе надрукавала 12 траўня матэрыял, у якім сцьвярджаецца, нібыта Ўладзімер Пуцін падпісаў даручэнне спыніць субсыдыванье беларускай эканомікі з разьлікам на тое, што ў Аляксандра Лукашэнкі не застанецца выйсьця з систэмнага эканамічнага кризісу, і ён сам папросіцца ў Расею.

«Коммерсантъ» піша, што Москва рыхтуеца да шырокамаштабнага націску на Менск: на газавым, нафтавым, электрычным, хімічным (калійным), мэталапракатным, харчовым і іншых накірунках. Вынікам яго мусіць стаць стварэнне адзінай дзяржавы на ўмовах Москвы. На газавым кірунку Расея настойвае на контролі «Газпрому» над беларускімі газаправодамі. Пры гэтым афіцыйна ўжо некалькі разоў пацверджана, што цяна на газ у наступным годзе для Беларусі вырасце ў кожным разе.

Згодна з інфармацыяй «Коммерсанта», Пуцін загадаў «прыняць вычарпалльныя меры» з мэтай спынення датацыі Расеяй беларускай эканомікі, а таксама разэкспарту й кантрабанды расейскіх тавараў (перадусім энэрганосьбітаў) праз тэррыторыю краіны. І — галоўнае — правесці рэвізію ўсіх дамоваў, што рэгламентуюць расейска-беларускія адносіны.

Пра тое самае паведамляюць у аўтарак «Новые из-

вестія»: «Над прэзыдэнтам Беларусі зноў згушчаюцца хмары. Узмацняеца ціск з боку Москвы, што пагражае падвысіць цану на газ і спыніць субсыдыванье беларускай эканомікі... Цэнтральная расейская СМІ апошнімі днямі разгарнулі цэлую піар-кампанію на тэму спынення фінансавых і іншых уліванняў у беларускую эканоміку. У Менску ж гэтыя сыгналы заўважаюць не жадаюць. Ни выключана, што пры страце расейскай падтрымкі Лукашэнка можа з'яўніцца да рыторыкі нацыянальнай апазыцыі. Маўляў, абаронім наш сувэрэнітэт ад імпэрскай Расеі!»

Больш за ўсё Расея губляе на г.зв. «схаванай» форме разэкспарту праз экспарт нафтапрадуктаў у Беларусі. Беларусь ня сплачвае экспартных мытаў пры паставках нафты (у адрозненьні ад расейскіх заводаў), а нафтапрадукты прадаюцца па ўропейскіх цэнах. Атрымліваеца, што губляе расейскі бюджет, а беларускі, наадварот, напаўніеца. Агулам Беларусь экспартуе 13 млн тон нафтапрадуктаў у год, сярод якіх каля 60% прыпадае на даччынную структуры расейскіх кампаній, якім таксама выгадна гэта схема, паведамляе «Коммерсантъ».

«З павышэннем цэнаў на газ і спыненнем субсыдыванья нафтавага экспарту, — рабіць вывад «Коммерсантъ», — Москва наніясіла А.Лукашэнку сур'ёзны палітычны ўдар, і Менск альбо будзе вымушаны пайсці на ўмовы Москвы, альбо апыніцца перад пагрозай моцных эканамічных і сацыяльных ператрусаў».

А словамі крыніцы газеты ў Крамлі, «адзіны спосаб для Беларусі атрымліваць газ па ўнутрырасейскіх цэнах — гэта ўваход у склад Расеі».

«Беларусь у канструктыўным ключы папярэдзілі, што мы будзем выходзіць на стандартныя ўмовы пасставак газу», — цытуе расейскі «Інтэрфакс» свайго суразмоўцу «з расейскіх урадавых колаў», які падкрэслівае, што «разылік за газ было б весьці нашмат прасцей, калі б у Беларусі й Расеі існавала адзіная валюта».

Менш канкрэтна, але ня менш жорстка выказаў афіцыйную пазыцыю «Газпрому» для радыё «Эхо Москі» прэс-сакратар кампаніі Сяргей Купрыянаў: «Нам трэба зразумець, якія кроکі ў гэтым годзе Беларусь зробіць для «Газпрому» што да здавальнення нашых эканамічных патрэбаў».

«Время новостей» падкрэслівае, што «прапанава «Газпрому» не знайшла належнага водгуку ў Менску, які згодны толькі на 11-адсоткавую індэксацию газавых цэнаў». А калі ўлічыць, што намеснік старшыні праўлення «Газпрому» Аляксандар Разанau прапанаваў распачаць размову пра пераход на ўропейскі ўзровень цэнаў для Беларусі са 150 даляраў за тыс. кубоў (у трох разы больш, чым цяпер), дык прапановы Менску выглядаюць як зьдзек».

А газета «Ведомости» ў аўторак піша, што для самой Расеі нізкія цэны на энэрганосьбіты могуць стацца вялікай проблемай, бо «Эўракамісія прапанавала СГА лічыць унутраныя цэны на энэрганосьбіты для расейскіх вытворцаў заба-

роненай субсыддыяй». І настойваць на іх павелічэнні пад пагрозай недалучэння Расеі да Сусветнай гандлёвой арганізацыі. У гэтым годзе для расейскіх кампаній газ каштуе \$43,12 за 1000 м³, а контрактная цэна для Эўропы — каля \$250.

Тымчасам «Газета» паведамляе пра вялікі міжнародны скандал, звязаны са схемай спажывання газу Ўкраінай, што канчатковая перакрывае магчымасць ажыццяўлення аналагічнага сцэнару ў дачыненіі да Беларусі (гэта калі «Газпром» набывае газ фактывна ў сябе самога й перапрадае ва Ўкраіну па меншых цэнах, але валодае транзитам цэнтральнаазіяцкага газу). Мін'юст ЗША шукае валадароў паловы акцыі кампаніі «РосУкрЭнерга», зарэгістраванага ў Швайцарыі, паведамляе «Газета» (другая палова належыць «Газпрому»). Гэта могуць быць маскоўскія чыноўнікі, піша выданыне.

Нарэшце, газета «Бізнес» 16 траўня аналізуе: «Газпром» атрымаў ад Беларусі права адмовіцца ад будаўніцтва Паўночна-Эўрапейскага газаправоду на карысць другой чаргі газаправоду «Ямал—Эўропа», пад які ў Беларусі нібыта ўжо адведзеная зямля. На самай справе аптымізм Беларусі аднабаковы: «Ніякіх раешнійштваў да будаўніцтва другой чаргі газаправоду «Ямал—Эўропа» не прынята, больш за тое, перамоўы нават і не распачыналіся», — заяўіў газэцэ прэс-сакратар «Газпрому» Сяргей Купрыянаў.

**Зыміцер Дрыгайлла,
Масква**

Аляксандар Рар: «Доўгатэрміновая стратэгія мае на мэце аб'яднаць Расею і Беларусь у адзіную дзяржаву»

Супрацоўнік Німецкай рады замежнай палітыкі Аляксандар Рар камэнтуе для «НН» апошнія павароты ў беларуска-расейскіх адносінах. Стартонка 7.

«НН»: Што хаваецца за патрабаваннем Расеі да Беларусі расплачвацца ў наступным годзе за газ паводле новых, значна падвышаных цэнаў?

Аляксандар Рар: У адносінах да Беларусі Расея мае кароткатэрміновую і доўгатэрміновую стратэгію. Доўгатэрміновая стратэгія мае на мэце аб'яднаць Расею і Беларусь у адзіную дзяржаву. Зайважу: не проста стварыць саюзную дзяржаву, а забяспечыць «узяднанне». Але кірауніцтва Расеі ўсыведамляе, што ў бліжэйшы час гэта наўрад ці магчыма зьдзейсніць. Таму робяць стаўку на кароткатэрміновую стратэгію — змусіць Беларусь пайсьці на як мага больш ішчыльнае саюзнае супрацоўніцтва, найперш у эканамічных справах.

Аднак адначасова ствараецца ўражаныне, што Лукашэнка вядзе падвой-

ную гульню ў адносінах да Расеі (дарэчы, падобна да таго, як сама Расея вядзе падвойную гульню ў адносінах да Захаду). Напрыклад, Лукашэнка жадае, каб Расея давала яму патрэбную абароненасць ад НАТО, каб падтрымлівала яго на міжнароднай арэне ў канфліктах з Захадам, але зь іншага боку — разка адмаўляеца ўводзіць адзіную валюту, бо ведае, што ў выніку гэтага ён згубіцьмагчымасць самастойна вызначаць эканамічную палітыку ў краіне. Расеі гэта ўсё менш і менш падабаецца. Праз падвышэнне цэнаў на газ яна хоча даслаць Беларусі зразумелы сигнал: ці вы крок за крокам становіцесь на шлях палітыкі аб'яднання і ў выніку гэтага атрымліваецце права карыстацца ўсімі выгодамі адзінай эканамічнай прасторы, ці кроцыце сваім шляхам, як Украіна. Тады вы павінны плаціць іншыя грошы

за энэрганосьбіты.

«НН»: Гэта яшчэ першы «газавы» канфлікт паміж Расеяй ды Беларусью. Ці даможацца гэтым разам Крамль сваіх мэтаў?

АР: Калі ў першы раз Расея адключыла Беларусі газ, вялося пра прыватызацыю беларускіх нафтаправодаў. Тады Беларусь была змушаная пайсьці ў «патрэбным» кірунку, і цяпер практична згуціла кантроль над нафтаправодамі. «Слаўнафта» была падпарадкованая інтарэсам «Сібнафты», і ў выніку гэтага расейскі ўпрыгожыў Беларусі значна ўзмацніўся. І калі Расея сапраўды пажадае змусіць Беларусь гуляць па «ўкраінскіх» правілах, то ёй гэта ўда囊а.

«НН»: Эўразіяз рыхтуеца заморозіць раҳункі, звязаныя з беларускім рэжымам, ЗША стварылі ўласны сылі «неўязных» беларусіх чыноўнікаў і іх родных. Ці выпадковы такі сінхронны ціск на Лукашэнку і з Захадом і з Усходом?

АР: І той і іншы бок жадаюць паўплываюць на сітуацыю ў Беларусі пасля выбараў, абодва маюць свае пазыцыі, таму і дзеянічаюць адпаведна.

**Гутарыў Алеся Кудрыцкі,
Бэрлін**

Басовішча-2006: Што? Дзе? Калі?

Сёлетні фэстываль музыкі маладой Беларусі «Басовішча» будзе ўжо 17-м паліку і пройдзе **21–22 ліпеня**. Пэрыяд актыўнай падрыхтоўкі да съвята рок-музыкі пад адкрытым небам распачаты! Вось асноўныя даты ў падрыхтоўцы фэстывалю:

28 траўня

Да гэтай даты прымаюцца дэма-запісы ад зацікаўленых гуртоў. Найлепшыя трапяць на адборачны канцэрт.

11 чэрвеня

Да гэтай даты будзе вызначана, хто ёдзе на «Басовішча-2006» у якасці канкурсантаў, а таксама гасцей фэстывалю і запрошаных зорак. Большасць канкурсантаў абрае журы падчас адборачнага канцэрту. Яшчэ адзін гурт абраецца інтэрнэт-галасаваньнем на сайце «Тузін Гітоў».

1 ліпеня

Вызначэнне гуртоў-удзельнікаў

«Вольнай сцэны». Гэта пляцоўка на «Басовішчы» для тых, хто не бярэ ўдзелу ў конкурснай праграме. Каб трапіць туды, гурты мусіць даслаць свой дэма-запіс арганізатарам да 1 ліпеня.

Заяўка

ад гурту на ўдзел у конкурснай праграме «Басовішча» мусіць уклічаць **запіс адной (ці болей) песень па-беларуску на CD-носібіце**. Яшчэ **абавязковай ўмовай зьяўляеца** наяўнасць 20-хвіліннай музычнай праграмы па-беларуску. Таксама музыкі-ўдзельнікі на момант правядзення адборачнага канцэрту мусіць мець у пашпартах **штампікі з дазволам на выезд за мяжу**.

Адрэсу для дасылкі дэма-запісаў можна даведацца, патэлефанаваўшы па нумарох: 6855239 ці 2646974.

Уся падрабязная інфармацыя пра «Басовішча-2006» рэгулярна зьяўляецца на сайце www.stu-denty.by.

АНДРЭЙ ЛЯЖЕВІЧ

Мухі й катлеты ў адной талерцы

Лукашэнку
у гэтай
ситуацыі ня
трэба рабіць
анічога.
Піша Віталь
Тарас.

**Антывузінская
агітацыя падчас
расейскіх
прэзыдэнцкіх
выбараў-2004.**

Журналісты, у тым ліку аналітыкі (калі гэты падвід яшчэ захаваўся ў Беларусі), павінны быць удзячныя Ўладзімеру Пуціну. За шчырасыць. Вядома, былых супрацоўнікаў КГБ, ФСБ ды ўсіх іншых спэцслужбай не бывае паводле азначэння. Яны прызываюцца заўсёды працаўаць у змроку і да скону дзён захоўваюцца вернасіць службовай таемніцы. Пуцін — жывое пацверджанье гэтай аксіёмы. Тым ня менш, часам прэзыдэнт Расей дазваляе сабе казаць проста і адкрыта некаторыя рэчы — напрыклад, пра ўзаемадачынені ў Беларусьцю. Ягоная фраза наконт «мух» і «катлет» пасыпела зрабіцца хрэстаматыйнай. Аднак некаторыя айчынныя аналітыкі (назавём гэтую катэгорию людзей так) усё ж палічылі за лепшыя трактаваць гэты выраз выключна як узор расейскага прыгожага маўлення. Яны схіляюцца да думкі, што Пуціну, відаць, больш даспадобы мадэль Эўрапейскага Звязу,

чым Савецкі Саюз. Ён, маўляў, больш скільны да заходніяў дэмакратыі, чым усходніх дэспатыяў і таталітарызму.

Дагнаць і перагнаць ЗША!

Для тых, хто дагэтуль яшчэ нечага не зразумеў, расейскі прэзыдэнт паўтарыў сваю пазыцыю ў сваім пасланні нацыі 10 траўня. Беларусь ён узгадаў у сваім выступе ўсяго аднойчы — у пляніне неабходнасці далей мацаваць дружбу і супрацоўніцтва. Словаў пра «саюзную дзяржаву» ў пасланні німа зусім. Тым ня менш, агульная танальнасіць, патас і галоўнае — сэнс пасланні не павінны ні ў кога пакідаць ніякіх сумневаў у характеристы замежнай палітыкі Крамля — у тым ліку, што да Беларусі.

Расей ў выступе свайго прэзыдэнта ня проста пазыцыянуе сябе як краіну, якая процістаіць Захаду. Яна ня проста ставіць на мэце дагнаць і перагнаць Захад у ваенных адносінах (калі ня ў колькасных, дык у якасных)

паказыніках. Цяжка ўстрымаша, каб ня ўспомніць тут вядомую расейскую байку пра слана... Але, насамрэч, справа выглядае вельмі сур'ёзная. Расей паводзіць сябе ня так, быццам яна хоча стаць супэрдзяржавай. Яна паводзіць сябе так, быццам яна ўжо ёсьць такой дзяржавай, імпэрияй, якая можа пагражаць. Эўропе ды ўсяму съвету. Ня атамнай зброяй, дык газам. Расейская газета «Коммерсангтъ» трапна назвала гэта «свяенным капіталізмам».

Калі спробы адкрылага дыктатуры ў шантажу выходзяць на першыя месцы ў дачыненіях Расей з заходнімі краінамі, дык што тады казаць аб яе стасунках з краінамі СНД? Тут ня трэба хадзіць далёка за прыкладам — дастаткова ўспомніць нядаўнія падрывы газаправодаў на мяжы Расей з Грузіяй, забарону на ўвоз грузінскіх вінаў і мінэральны вады «Баржомі», аналагічныя заходы стасоўна вінаў Малдовы.

У адрозненінне ад свайго беларускага партнёра, Пуцін у сваіх выступах не імправізуе. Ягонае пасланніе націў, да прыкладу, сёлета перараблялася двойчы, паводле ягоных уласных настаяньняў. Але расейскі прэзыдэнт заўсёды гаворыць тое, што ад яго хочуць пачуць, чаго чакаюць, абы чым мараць падначаленія.

Вядомы расейскі пісьменнік і журналіст Адзяксандар Кабакоў, які ў нядыні мінулым лічыўся прагрэсіўным вальнадумцам, напісаў на адным з Інтэрнэт-сайтаў, што ніяма такай краіны, як Грузія. Паколькі эканамічны патэнцыял Грузіі непараўнальная малы побач з патэнцыялам Расей, значыць, гэтая краіна ня мае права называцца краінай і чагосяці там патрабаваць ад Масквы — раўнапраўя, павагі, далікатнасці. Падобныя аргументы наконт перавагі эканамічнага патэнцыялу Расей не аднойчы гучэлі, дарэчы, і ў дачыненіні да Беларусі, пры тым на вельмі высокім дзяржаўным узроўні.

«Есьць контакт?» — «Будзем есьць контакт!»

У гэтым выпадку мы маем справу з развагамі інтэлігентнага чалавека, ці, прынамсі, чалавека, які ўважае сябе за расейскага інтэлігента. І такія настроі, трэба прызнаць, пануюць сёньня ў самых шырокіх слаях расейскага грамадства. Ніводзін расейскі тэлеканал, ніводнае буйное выданне не ўступілася сёлетній вясной за ахвяраў палітычных рэпресіяў у Беларусі. І не таму, што ўсе расейскія журналісты задушаныя цэнзурай. Большасць іх піша паводле

іншымі словамі

«веленія сердца». Паглядзіце, колькі іроніі ўкладае вядоўца інфармацыйнай праграмы, калі распавядае пра намаганьні грузінскага кіраўніцтва вырашыць праблему экспарту віна ці аб няпростых перамовах украінскіх палітыкаў у справе стварэння парламэнцкай кааліцыі. З такой самай іроніяй вядоўцы распавядаюць і пра нейкую съмешную беларускую «апазыцыю», якая не вядома чаго хоча.

Затое колькі захапленыя ў паведамленыях пра чарговы запуск ракетаў «Топаль-М»!

Было б памылкай сцьвярджаць, быццам расейскія журналісты капіююць беларускіх калегаў альбо вучанцаў ў іх прыслужлівасці. Тут дзейнічаюць больш агульныя законы, паводле якіх будуюцца і разъвіваюцца аўтарытарныя систэмы. Як бы ні гре́балаў Путін контактамі з Лукашэнкам, зь якой бы іроніяй ні ставіўся да свайго калегі, ён сълед у сълед паўтарае ўсе ягоныя дзеяніні, скіраваныя на згортванье дэмакратыі, грамадзянскай супольнасці, законнасці.

Толькі ў адрозненінне ад сучаснай Беларусі ў Ресеі ёсьць куды больш моцны ідэалічны падмурок для адбудовы імперыі. Гэта расейская праваслаўная ідэя, якая налічвае тысяччу гадоў і якую Москву нікому не саступіць.

Абязбронены Захад

Мала хто ўсур'ёз успрыняў нядайною праваслаўную канфэрэнцыю ў Москве, на якой царкоўныя герархі фактычна абвясцілі анафему самому паняцьцю «правы чалавека». Яны былі названыя нікчэмным спадрэднінем Захаду, якое расчышчае дарогу бездухунасці й сэксуальнай распусце. Абаронцы тых сярэднявечных падыходаў зь ліку афіцыйных палітыкаў і прыдворных журналістаў тлумачылі падобнага роду заявы ўсяго толькі неабходнасцю карэктроўкі «некрытычнага захаплення заходнімі каштоўнасцямі» і важнасці самастойнага курсу Ресеі.

«Карэктроўка» курсу выявілася ў далейшым ціску на недзяржаўныя праваабарончыя арганізацыі, незалежныя мэдыі ды ўзмацненныя антызаходніцкай пропагандысцкай рыторыкі. Асаблівую ятру выклікалі заявы амэрыканскага віцэ-прэзыдэнта Чэйні пра адеутнасць дэмакратыі ў Ресеі. (Хоць, здавалася, чаго абураца, калі дэмакратыя супяречыць расейскім духоўным каштоўнасцям?)

У выступе кіраўніка расейскай

дзяржавы няма згадак пра рост расізму ды ксенафобіі, усё больш адкрытыя праявы фашызму, а таксама пра здушэнне свабоды слова. Усё гэта, як вынікае з агульнага зъместу пасланьня, унутраныя справы Ресеі, у якіх Захад ня мае права ўмешвацца. Такім чынам, быў дадзены «асымэтрычны адказ» на асьцярожныя памкненьні Захаду напіснуць на Путіна, каб ён паспрыяў дэмакратызацыі Беларусі. Гэта прыкладна тое саме, калі б ЗПІ падчас халоднай вайны спрабавалі б піснуць на Савецкі Саюз, каб ён паспрыяў, напрыклад, змякчэнню рэжimu Чаўшэску ў Румыніі.

Захад, прынамсі Заходняя Эўропа, сапраўды ціпер бязъмежна зацікаўлены ў захаваныні трывалых паставак расейскага газу. Бліскучы прыклад — дамова аб пабудове газаправоду па дне Балтыйскага мора. У гэтай галіне Захад даўно быў гатовы паступіцца прынцыпамі. Крытыкуючы парушэнні правоў чалавека ў Беларусі, Захад схільны быў не заўважаць такіх самых парушэнняў у Ресеі. Адзінае, на што апошнім часам спадзяваліся заходняя краіны, — гэта захаваць свой твар хаця б да саміту G8 у Санкт-Пецярбургу.

Проста застацца

Аднак Путін у сваім пасланьні адкінуў маску вонкавай прыстойнасці і сам назваў рэчы сваім імёнамі. Ніякія заходнія рэформы Ресеі больш не патрэбныя. Яна сама вырашыла несьці свае каштоўнасці ўсюму съвету й дамінаваць на ўсёй постсавецкай прасторы. Краіны Захаду апынуліся тым самым у двухсэнсоўным становішчы. Путін і зь іх сарваў маскі. Ім ужо не да лёсу дэмакраты і незалежнасці ў Беларусі. На карту паставленыя іх уласныя сувэрэнныя права — напрыклад, права адстойваць свае дэмакратычныя прынцыпы.

Усыход за Лукашэнкам, Путін кінуў Захаду цывілізацыйны выклік. Выклік Лукашэнкі ён доўгі час не заўважаў, потым — дазволіў сабе пахітаць пальчикам «апошняму дыктатару» Эўропы. Нават не прызнаў апошнія прэзыдэнцкія выбары легітымнымі. У дачыненінх жа да Ресеі заходняя краіны ня могуць сябе так паводзіць. У сітуацыі адкрытай канфронтациі Ўсходу і Захаду крыгтыка Беларусі адсоўваеца, у лепшым выпадку, на задні плян.

Што гэта азначае для Беларусі і яе кіраўніцтва? З аднаго боку, Лукашэнка можа, нібыта, уздыхнуць з палёгкай. Пытаньне аб легітымнасці апошніх

прэзыдэнцкіх выбараў і магчымых санкцыях Захаду ў дачыненіні да беларускага рэжimu робіцца неактуальным. Але ж Лукашэнка трапляе, што называеца, з агні ў полымя. Распараджэнне Путіна аб пазбаўленні Беларусі эканамічных прэфэрэнцый ў якім куды большую пагрозу, чым мітычныя заходнія санкцыі. Незалежна ад таго, пацвердзіцца інфармацый газеты «КоммерсантЪ» аб сакрэтным распараджэнні Путіна альбо не, Расея, калі зыходзіць са зъместу ягонага пасланьня, больш ня мае намеру гуляцца ў раўнапраўныя адносіны з былымі савецкімі рэспублікамі.

Наўрад ці яна набярэцца сілаў і нахабства пайсці на аншлюс Беларусі. (Нават у дачыненіні да слабой Грузіі Масква не распаеца на варыянт акупацыі, баючыся рэакцыяй сусветнай супольнасці і асабліва «таварыша ваўка».) Але ў гэтым і няма патрэбы. Беларусь сёньня задавальняе Маскву як сувэрэнны суб’ект міжнароднага права, які ў той самы час застаецца верным яе васалам, «малодшым братам» у барацьбе з Захадам.

Лукашэнку ў гэтай сітуацыі ня трэба рабіць анічога. Адзінае, што ад яго патрабуеца, — проста заставацца самім сабой. Заставацца там, дзе ён ёсьць (а не спрабаваць гуляць на расейскім палітычным полі), і займацца тым, чым ён займаўся дагэтуль — здушэннем дэмакратычнай аপазыцыі, а таксама змаганьнем з усімі праявамі нацыянальнай съядомасці. Наўзамен яму будзе дазволена называцца ў Крамлі «нашым сучым сынам» і заставацца ва ўладзе так доўга, як ён таго захоча. Кошты на газ пры гэтым — самая маленькая цана, якую толькі можна сабе ўяўіць.

Замест постскрыптуму

Твар расейскага прэзыдэнта, які даўно ўжо зрабіўся звычыльным, дзякуючы тэлеэкрану, ад нейкага часу дзіўным чынамі пачаў здавацца яшчэ больш знаёмым. Быццам я недзе сустракаў гэтага чалавека ўнатоўпе. А нядайна ўспомніў. Такія самыя твары, дакладна з такім самым выразам, давялося не аднічы бачыць на вуліцах Менску падчас вулічных акцыяў блізу Кастрычніцкай плошчы і на Акрэсціціна. Невыразныя, безаблічныя, можна сказаць, яны ня кідаюцца ў вочы. Але заўсёды съятныя нянявісцю губы і ваўчыны, «сывідруочы» позірк лепей за службовую пасьведчаныне выдаюць у іх уладальніках чэкістай.

Упартыя факты

Ці дазвалеца падначаленым афіцэрам Падабедам маніць?

10 красавіка актывістка Кансэрваторыўна-хрысьціянскай партыі БНФ Аўгінья Багінская падала заяву на імя пракурора Цэнтральнага раёну Менску Аляксандра Хадатовіча, у якой звязрнула ўвагу на недапушчальныя дзесяніны супрацоўніка палка міліцыі спэцыяльнага назначэння (ПМСН).

7 красавіка падчас акцыі пратэсту на Каstryчніцкай плошчы міліцыянт у форме вырваў з рук сп.Багінскай, немаладой ужо жанчыны, бел-чырвона-белы сцяг, зламаўшы пры гэтым вудутронак, і перадаў яго калегу ў цывільным. Той кінӯ сцяг у съметніцу. У сваёй заяве Аўгінья Багінская зазначае, што ніхто ня можа забараніць шанаваць нацыянальныя сымбалі, а бел-чырвона-белы сцяг і ёсьць такім сымбалем, бо дадзены беларусам гісторыяй.

Спн.Багінская запатрабавала знайсьці і пакараць асобу, якая зняважыла яе нацыянальную годнасць, а таксама спагнаць зь віноўнага грошы. Сымбалічныя — у памеры кошту вуды.

Пракуратура Цэнтральнага раёну, разгледзеўши заяву, перадала яе камандзіру ПМСН ГУУС Менгарвыканкаму Юр'ю Падабеду. 27 красавіка сп. Аўгінья атрымала адказ ад камандзіра менскага спэцназу, у якім той адзначыў, што

«службовая праверка не пацвердзіла датычнасць супрацоўнікаў ПМСН да фактаў, выкладзеных у заяве грамадзянкі Багінскай».

Міжтым А.Багінскай перадалі фатадзымак, зроблены 7 красавіка. У чалавеку ў цывільным, які кідае ў съметніцу нацыянальны сцяг, аўтары фота пазналі супрацоўніка ПМСН Шашко Івана (па-рассейску Шешко).

Гэта, дарэчы, той самы чалавек, што затрымаў галоўнага рэдактара «Нашай

Што для байцоў ПМСН вышэйшае: карпаратыўная этыка ці закон?

Нівы» 21 сакавіка і пасля съведчыў у судзе, нібыта А.Дынко нецэнзурна лаяўся і на шматразовыя заўвагі не реагаваў. Гэтае съведчанье выклікала ня проста сумневы ў праўдзівасці, але і немалое абурэнне ўсіх, хто ведае галоўнага рэдактара «НН».

Таму пытаныні ў гр.Багінскай застаюцца. І зьяўляюцца новыя, ужо да самога палкоўніка Ю.Падабеда. Ці не кіруюцца афіцэры падраздзялення прынцыпам

«мэта апраўдвае сродкі»? І ці не культивуеца ў выніку гэтага ў ПМСН нянявісць да ўсяго беларускага і неабавязковасць у дачыненіі да закону? Што для байцоў ПМСН вышэйшае — карпаратыўная этыка ці закон? І да чаго ўсё гэта можа давесыці падначаленых Ю.Падабеда?

Пэнсіянэрка А.Багінская зьбіраеца падаць яшчэ адну заяву ў пракуратуру, прыкладуўшы фатаграфію і заявы съведкаў.

Сямён Печанко

Іван Шашко выкідае ў съметніцу сцяг з паламаным тронкам. 7 красавіка.

МВД Рэспублікі Беларусь Генеральная пракуратура ГУУС Мінгарвыканкама ГУВД Мінскага горада ПМСН ГУВД Мінскага горада № МГ/56 — 503 8 4 04.06	Багінскай А.Н. проживающей по адресу: г.Мінск ул. Я.Коласа,36-8 Сообщаю, что по Вашему заявлению в прокуратуру Центрального района г. Минска, в ПМСН ГУВД Мингорисполкома проведена служебная проверка в ходе которой установлено, что сотрудники ПМСН ГУВД Мингорисполкома в фактах указанных в Вашем заявлении отношения не имеют. С уважением, Командир ПМСН ГУВД Мингорисполкома Ю.Н. Победоностцев

ЮЛІЯ ДАРАЦКЕВІЧ

Дзяніс Бальшакоў (зьлева) здымает суд над Фінкевічам.

Гонар апэратора БТ

«Здароў, Дзянісе. Выдатная ідэя пра наркотыкі й порна. Студэнты журфаку на Акрэсьціца цябе ніколі не забудуцца», — SMS такога зъместу стаў прычынай для судовага разьбіральніцтва.

Адразу пасля разгону намётавага гарадка ў Інтэрнэце з'явілася інфармацыя, што кадры з порнаграфічнымі піштыцамі прыдумаў і зняў апэратор БТ Дзяніс Бальшакоў, студэнт-трэцякурснік факультэту журналісткі БДУ. Падаўся й нумар мабільнага тэлефона Бальшакова з прапановай заваліць яго эсэмскамі ды званкамі з вызываньнем шчырага «Ф». Некаторыя з студэнтаў журфаку выказалі сваю агіду ў твар ап-

ратару БТ: гэтых студэнтаў начали выклікаць у дэканат факультету «на размову».

Бальшакова завалілі пасланніямі й тэлефанаваннямі. У адказ ён падаў у суд — у абарону свайго гонару і годнасці. Паводле звестак «НН», маюць адбыцца прынамсі тры падобныя працэсы. Суд супраць Алесі Січыкавай быў прызначаны на 15 траўня, але потым яго перанеслы: адказчыца не з'явілася. Працэс адбудзеца 18 траўня а 16-й гадзіне ў судзе Ленінскага раёну Менску (вул. Сямашкі, 3).

AIII

Судзьдзі Тупік пагражалі

15 суткамі арышту Ленінскі суд Менску пакараў 30-гадовага тэхнічнага рэдактара «Беллітфонду» Паўла Лоскутава.

Судзьдзі Веры Тупік 26 сакавіка а 1-й гадзіне начы за тэлефанаваў невядомы мужчына, які называўся прадстаўніком «Народнага

судзілішча» й пагражаяў унісеньнем у «чорны сьпіс» за прысуды, вынесеныя дэмакратычным актывістам. Sim-карта мабільнага телефону,

з'якога тэлефанавалі судзьдзі, як высьветлілася, належала Н. Дзяўчына пайнфармавала, што карту перадавала свайму сябру Паўлу Лоскутаву. На падставе гэтага факту Паўла ззвінавацілі ў пагрозах работніку суду. П.Лоскутаву не дапамагла заява, што sim-карта была страчаная да званка.

Пакуль дайшло да судовага працэсу, справу пасыпелі перакваліфіковаць з крымінальнай у адміністрацыйную. Доказы таго, што тэлефанаваў Лоскутав, былі

толькі ўскосныя: ані запісу званка, ані ўласна sim-карты абвінавачанье ня мела.

У судовай пастанове запісана, што хаця П.Лоскутав сваёй віны не признаў, аднак яна цалкам пацвярджаецца матэрыяламі справы: заяўль судзьдзі Тупік пра пагрозы ёй і зафіксаванымі званкамі з sim-карты.

Застаецца дадаць, што хулігана П.Лоскутава нядаўна прынялі ў Саюз беларускіх пісьменнікаў як маладога паэта.

Аркадзь Шанскі

Сурвілла наведвае Аўстралію

Старшыня Рады Беларускай Народнай Рэспублікі Івонка Сурвілла і яе намеснік Сяргей Навумчык нанесьлі візит у Аўстралію.

У Сыдні I Сурвіллу прывітаў старшыня Беларускага грамадзка-культурнага клубу Міхась Лужынскі. У будынку клубу адбылася сустрэча зь беларусамі Сыднію.

Івонка Сурвілла наведала Сыднійскі ўніверсітэт — найбольшую навучальную

ўстанову Аўстраліі. Прафэсар Вольга Качан расказала пра навуковыя праграммы ўніверсітету, дзе, дарэчы, захоўваецца калекцыя беларускіх пэрыядычных выданьняў.

Пасля Сыднію I Сурвілла накіравалася ў Мельбурн, які доўгі час лічыўся цэнтрам бе-

ларускага жыцця ў Аўстраліі. Старшыня Рады БНР наведала набажэнства ў царкве Трох Віленскіх Пакутнікаў Беларускай аўтакефальнай праваслаўнай царквы, сустрэлася зь сябрамі парафіяльнай рады. Кіраўнік Фэдэральнай рады беларускіх арганізацый у Аўстраліі Яўген Груша наладзіў прыём, на якім прысутнічалі і лідэры беларускіх арганізацый штату Вікторыя. На ім удзельнікі вакальнай групы

«Каліна» прэзентавалі свае песні, выдадзенныя на CD.

Івонка Сурвілла наведала беларускія могілкі ў Фоўкнэр, дзе ў 1970-я гады ўста-ноўлены помнік «На вечны ўспамін спачылых усіх ведамых і няведамых беларусаў».

У аўторак старшыня Рады БНР вылецела ў Аделіяду, дзе таксама сустрэнеца зь беларусамі.

**Паводле радыё
«Свабода»**

Беластоцкую «Ніву» апраўдалі

15 траўня ў Беластоцкім райсудзе быў зачытаны вырак праграмнай радзе штотыднёвіка «Ніва». Нарэшце ў гэтай справе, якая цягнулася з 2003 году, пастаўлена крапка. Судзьдзя раённага суду Беластоку Кшыштап Казлоўскі прызнаў 11 чалавек рады на чале з прафэсарам Яўгенам Мірановичам невінаватымі. Нагадаем, што праграмная рада «Нівы» абвінавачвалася ў наўмысным скажэнні інфармацыі пра на-клад і выдаткі тыднёвіка з мэтай атры-

маньня дзяржаўных датацый.

Судзьдзя Казлоўскі прызнаў, што супрацоўнікі «Нівы» прынеслі напамят болей грамадзкай карысці, абараняючы права беларускай меншасці, чым магчымай шкоды, выкліканай зблышага бюрократычнымі затрымкамі ў працэсе атрымання датацый у Міністэрстве культуры і недахопам досьведу ў бухгалтарской спра-ваздачнасці.

На паседжанні суду прысутнічала

прадстаўнічая дэлегацыя з Беларусі на чале з лідэрам дэмакратычнай апазиціі Аляксандрам Мілінкевічам і старшыней рады Згуртавання беларусаў сьевetu «Бацкаўшчына» Алена Макоўская.

Пасля судовага паседжання Мілінкевіч выехаў у рэдакцыю беластоцкага беларускамоўнага радыё «Радыё» і выступіў у жывым этэры на FM.

**Алесь Аркуш,
Беласток**

Вольга Корбут: бел-чырвона-белы сцяг — сапраўдны

Сайт вядомай гімнасткі Вольгі Корбут, якая жыве цяпер у ЗША, паказвае нашу зямлячку як шчытую беларуску: яна не забылася патлумачыць амэрыканцам, што многія дарма думают, нібы яна расейка. І далей ідзе кароткі расповед пра Беларусь. У гэтым жа разыдзеле (<http://www.olgakorbut.com/belarus.htm>) патлумачаная розыніца паміж лукашэнкаўскім і нацыянальным сцягам. Бел-чырвона-белы названы сапраўдным (this is the real flag of Belarus), а чырвона-зялёны — афіцыйным (at the official), які, «на жаль», падмяніў сапраўдны.

AB

Вадзім Круталевіч. На саракавіны

Пра яго съмерць не паведамілі ані «Звязда», ані «Советская Белоруссия», ані іншыя прыўладні газеты. А ён жа быў удзельнікам вайны, застаўся без рукі, у апазыцыйнай арганізаціі не ўваходзіў... Не заўажылі съходу чалавека, які пакінуў адметны сълед у гісторычнай навуцы. Дый сярод гісторыкаў не знайшлося каму згадаць добрым прылюдным словам калегу.

Зрэшты, ён быў юрыстам, доктарам юры-дычных навук. І як спэцыяліст у галіне дзяржавы і права аднойчы ступіў на ніву гісторыі БССР. Калі ён пачаў публікаваць свае — як на той час, сэнсацыйныя — артыкулы, ад яго адварнулася нават тая, каго ён какаў. Але ён паказаў сябе вучоным і працягваў сваю справу.

Я ніколі не сустракаў яго. Але гутарыў зь ім і спраччаўся. Спраччаўся і сέньня. Нават не называючы ягонае імя. У нас розныя канцепціі. Яму чагосьці не хапіла, каб прызнаны

IN MEMORIAM

пачаткам нашае дзяржаўнасці Беларускую Народную Рэспубліку. Але ён дастаткова ясна паказаў тым, хто ўваходзіў у самастойнае жыццё ў другой палове 1960-х, што БССР не была вынікам добрае волі большавікоў. У аснове падыходу большавікоў да беларускага пытання было што заўгодна (нацыянальны нігілізм, імпэрскі цэнтралізм, цынічны разылік...), але толькі не марксізм і не рэзалюцыя Лёнданскага кангрэсу Сацыялістычнага Інтэрнацыяналу (1896) аб праве нацыяў на самавызначэнні.

Калі на момант забыцца пра пазынейшыя адрозненні і разыходжанні, трэба прызнаць: усе, хто цяпер займаецца вытокамі беларускіх дзяржаўнасці XX ст., ня могуць забініць ягонах працаў, а многія макоў працаў называюць яго калі не сваім настаўнікам, дык непасрэдным папярэднікам.

18 траўня спаўняецца 40 дзён, як Вадзім Круталевіч пакінуў нас. У гэты дзень спамяням яго добрым словам. Няхай родная зямля будзе яму пухам.

Анатоль Сідарэвіч

14 траўня ў Лёндане ўкраінскі біскуп рукапаклаў на дыякана 28-гадовага грэка-каталіка Сяргея Стасевіча.

Высьвячаны імаверны пераемнік айца Надсан

14 траўня ў Лёндане быў высьвячаны на дыякана Сяргей Стасевіч — гадунец папскай Грэцкай калегіі ў Рыме і былы супрацоўнік выдавецтва «Pro Christo».

Урачыстыя абрады распачаліся днём раней, падчас адведваньня Беларускай каталіцкай місіі ў паўночным Лёндане Паўлам Хамныцкім OSBM, біскупам Стэмфардзкім (Украінская каталіцкая царква ў ЗША). Біскупа Паўла сардэчна прывітаў а. Аляксандар Надсан — апостальскі візытатар для беларусаў-каталікоў у замежжы. У звароце да прысутных а. Надсан зазначыў, што надыходзячыя сьвятарскія пасьвячэнні Сяргея Стасевіча — гэта асабліва радасная і важная падзея, чакаць якой у Лёндане давялося 25 гадоў. У беларускай царкве Св. Пятра і Паўла Сяргей Стасевіч атрымаў ад біскупа Паўла пасьвячэнні ў чыталыніка і субдыякана.

У нядзелью 14 траўня ў лёнданскай украінскай катэдры Святое Сям'і на Выгнанні біскуп Хамныцкі ўзначаліў прынагодную сьвятую літургію, удзел у якой узяў таксама а. Надсан, а пэўныя часткі набажэнства гучалі па-беларуску. У часе гэтай літургіі біскуп Павал рукапаклаў Сяргея Стасевіча на дыякана. У звароце да вернікаў Украінскай катэдры і шматлікіх гасцей зь беларускай грамады біскуп Павал сказаў, што ўкраінская царква працягнула руку братній даламогі бела-

Момант рукапакладаньня. Справа — айцец Надсан, зльва — біскуп Хамныцкі.

рускім грэка-каталікам, якія дагэтуль ня маюць уласнага біскупа ані ў Беларусі, ані ў замежжы. Ён павіншаваў айца дыякана Стасевіча са сьвятынямі і дадаў, што наступнымі крокамі стануть высьвячэнне дыякана Стасевіча на прэзыбітара — а некалі, магчыма, і на біскупа —

для духоўнага служэння беларусам у замежжы і на Бацькаўшчыне.

Пасля набажэнства айца дыякана Сяргея Стасевіча ды а. Аляксандра Надсана на прыступках катэдры сустракала і шчыра віншавала беларуская грамада. Беларусы Вялікабрытаніі сардэчна дзякавалі біскупу

Паўлу за яго разуменне духоўных патрэбай беларусаў і чынную дапамогу. Высьвячэнне новага беларускага сьвятара ў Вялікабрытаніі — гэта падзея, духоўны сэнс якой сягае далёка па-за межы ўласна супольнасці беларускіх каталікоў у гэтай краіне.

Антон Запалота

Сяргей Стасевіч нарадзіўся ў 1978 г. у Івацэвічах на Берасцейшчыне. Падчас студыяў у БДУ далучыўся да Каталіцкай царквы ў парафіі Маці Божай Нястомнай Дапамогі ў Менску. Пры падтымцы рэктара Беларускай каталіцкай місіі ў Лёндане айца Аляксандра Надсана ён быў прыняты ў Грэцкую калегію ў Рыме, дзе і праходзіў фармацыю да сьвятарства. Сяргей Стасевіч атрымаў ступень бакалёўра тэалёгіі ў папскім Універсытэце сьвятога Тамаша Аквінскага «Анджэлікум» у 2004 г.

100 чалавек нічога не прасілі

У расейска- і ўкраінскамоўнай частцы Інтэрнэту была распаўсюджа- ная інфармацыя, што каля 100 прыхільнікаў беларускай апазыцыі, удзельнікаў сакавіцкіх пратэсташ, зъвярнуліся да Украіны па палітычны прытулак. Гэтая інфармацыя, па звестках інтэрнэт-газет, была агучана на прэс-канфэрэнцыі ў Кіеве.

«НН» зъвярнулася па камэнтар да моладзевага актывіста Зымітра Да- шкевіча, які браў удзел у згаданай прэс-канфэрэнцыі. «Гэта правака- цыя! Быў зварот да украінскіх уладаў з просьбай даць магчымасць беларускім студэнтам, выключаным з ВНУ, вучыцца ўва Украіне. Нідзе не выкарыстоўвалася слова «прыту- лак». І лічба 100 чалавек таксама ні- дзе не называлася», — заяўіў З. Да- шкевіч. «Прасілі не прытулку для сабе, а каб украінскія ўлады дапамаглі працягнуць навучаныне выключаным за палітыку студэнтам», — уда- ладніў Вячаслаў Січык, які таксама перабываў у Кіеве.

Блогер (аўтар дзённіка, які вядзеца ў Інтэрнэце) Фольксваген выявіў, што навіну раствіражавалі вядучыя прапушніцкія інтэрнэт-пра- пагандысты, такія, як regnum.ru, ulti.ru, newsru.com, grani.ru і interfax.ru. «Усё ў стылі прапаганды КГБ-Паўлоўскага, — піша Фольк- сваген. — Завецца гэта лжывай аса- цыяцці. Да спасылкі, што хтосьці зъбег, ненавязліва падвязаеца ідэйка, што драпаюць менавіта тыя, хто выступае... І пайшло, панялося па Інтэрнэце...»

АШ

Штодзённа абнаўляны беларускі блог вы знайдзецце па адрасе <http://www.tolblogs.org/belarus/by/>

«Зон свабоды» не крануты

Зон Свабоды вярнулі аўтарам Алексю Шатэрніку і Алексю Марачкі- ну праз 51 дзень арышту. Сканфіска- ваны ўнаучы з 20 на 21 сакавіка Зон вярнулі толькі пасля таго, як прайшлі й Дзень Волі, і травенская

святы. У міліцыі Зон захоўваўся ў навучальнай клясе. Сыледчы з прозывішчам Камера, першым аддаць Зон, цікавіўся ў аўтараў, ці ня з крадзенай бронзы ён роблены ды на якія гроши.

Эта цуд, што рука ніякага вандала не замахнулася на выбітны твор мас- тацтва.

АВ

Няісныя рахункі Лукашэнкі і міністраў замарозяць

Газэта «Financial Times Deutschland» паведа- міла, што Эўразьвяз рых- туеца замарозіць замеж- ныя рахункі А.Лукашэнкі ды яшчэ больш чым 30 беларускіх афіцыйных

асобаў. Сярод іх міністар унутраных справаў, генпр- ракурор, старшыня КДБ, сунікёр парламэнту, кіраунікі Адміністрацыі прэзыдэнта. Чакаецца, што канчатковае раптэн-

не ў гэтым пытанні будзе прынятае 18 траўня.

У Адміністрацыі тым часам ізноў заяўлі, што Лукашэнка рахункаў за мяжой ня мае.

АШ

Каб штотыдзень атрымліваць газэту, дасылайце адрасы і прыватныя ахвяраваньні

Каб гарантавана чытаць «Нашу Ніву» цяпер, калі «Саюздрукам» і «Белпошце» забаронена распайсоджваць газэту:

1) Просім усіх ахвотных чытаць газету паведамляць у Рэдакцыю свае адресы і тэлефоны. Гэта можна зрабіць па тэлефоне, факсам, праз пошту ці электронную пошту.

Тэлефоны: (017) 284-73-29, (029) 260-78-32 (МТС), (029) 618-54-84

e-mail: dastauka@tut.by

паштовы адрас: а/с 537, 220050 Менск.

2) Просім кожную сям'ю чытачоў пералічваць на рахунак газеты ахвяраваньне з разылку

6 000 рублёў на месец. Гэтага будзе досьць для выхаду і даставкі газеты. У блянку банкаўскага паведамлення ці паштовага пераказу, калі ласка, дакладна і разборліва пазначайце ваш адрас, у тым ліку паштовы індэкс і код пад'езду.

Тыя, хто перакажа 18 000 рублёў за раз, забясьпечаць выхад газеты на трох месяцах.

Хто ж мае магчымасць пераказаць 36 000 рублёў адразу, забясьпечаць публікацыю «НН» адразу на паўгоду.

На які рахунак пералічаць гроши?

Ахвяраваньне можна перавесыць ў любым аддзяленні банку, на любой пошце. Улічыце, што пры пераказванні грошай паштовым пераводам пошта спаганяе дадаткова 3%, а пры пераводзе грошай праз «Беларусбанк» працэнту не бяруць.

На банкаўскай квітанцы ў графе «Від плацяжа» трэба пазначыць: «Ахвяраванье». У

графе: «Атрымальнік плацяжа» трэба пісаць: «Мясцовы фонд выданыя газеты «Наша Ніва», УНП 101 115 521». У графе

«Найменаваньне банку» трэба пісаць: «МГД ААТ «Белінвестбанк», вул. Калектарная, 11, Мінск, код 764». У

графе «Рахунак атрымальніка» 3015 212 000 012. Пры перасылцы грошай па пошце тое самае трэба пісаць у рубрыках «Каму» і «Куды».

Шчыры дзякую за ахвяраваньні

Ірыне Ц., Мікалаю Р. з Жыткавіцкага раёну.

Сяргею Ч. зь Ліды.

Ігару Б., Зымітру Ш. зь Берасця.

А.Т., Ніне К., А.А. з Горадні.

Валер'ю С. зь Пінску.

Міхailу С. са Слуцку.

Леаніду В. з Лагойскага раёну.

А.К., Пятру Ш. з Наваполацку.

Анатолю С., Любові В. з Магілёва.

Глебу С. з Салігорску (два ахвяраваньні).

Канстанціну Я. з Жодзіна.

А.А. з Полацку.

А.Т. з Пружанскага раёну.

Аляксандру Ш., Уладзімеру П. з Аршанскага раёну.

Ірыне В., Васілю Г. зь Менскага раёну.

Іне С. з Барысава.

Усяславу С. з Баранавічай.

Ніне Б. з Кобринскага раёну.

Арцёму Г. зь Ліды.

Міхailу А. зь Нясвіжу.

Зымітру К. з Мастоўскага раёну.

Я.Ш., Святлане Ц. з Маладэчна.

Міхailу Т. са Слуцку.

Сяргею Д. зь Лідзкага раёну.

А.Б. з Магілёва.

Ірайдзе З., Натальі А.

Ларысе Н., Мікалаю Ш.,

Віктару П., Паўлу Ц., Сяргею З., І.Г., Ірыне Г., Галіне В., Галіне Я., Леаніду

Дз., Паўлюдзе А., Валянціне Ш., Юр'ю Г., Святлане В., Аляксандру К., Але-

не К., Вадзіму М., Эдуарду К., Марату К., Віталю К.,

М.К., У.Б., Ларысе К., Але-

сю Р., Барысу Ш., Максіму

К., В.К., Людміле П., А.Л.,

яшчэ аднаму А.Л., І.Л.,

Э.Н., Сяргею К., Надзеі П.,

Канстанціну З., Аляксею

Л., Альберту Л., А.Р.,

Віктору Р., У.Л., К.М.,

А.С., Сяргею А., А.З.,

Уладзімеру Д., Юр'ю Ш.,

Аўгену Ш., Р.Б., Уладзіме-

ру К., Н.Ж. зь Менску.

АНОНС

Літаратурны выпуск «НН»

Чытайце ў наступным
нумары:

«Націск на зычныя».
Вальжына Морт і Зыміцер
Вішнёў пішуць і чытаюць
вершы
у Бэрліне.

Франц Сіўко. «І наша
съядомасць цынічна
маўчала». З новых запісаў.
«ССК-І». Апавяданьне
Паўла Касцюкевіча пра
першага беларускага
съвін-скарбонку-
касманаўта.

«Апокрыф зыняверных». Даніла Жукоўскі — пра
раман Алесі Наварыча
«Літоўскі воўк».

Караткевіч і Карпюк.
Два прарокі
у сваёй Айчыне.

Вершы Готгальда
Эфраіма Лесінга
па-беларуску.

«Кветкі для паэта». Успамін пра адну сустрэчу
з Рыгорам Барадуліным.

Вельмі просім чытачоў,
якія ад Новага году
чытаюць «НН» у
Інтэрнэце, а не на паперы,
таксама дасылаць
прыватныя ахвяраваньні з
разылку 6000 на месец з
пазнакай: «за Інтэрнэт».
Бяз збору грошай газэце
не захаваць якасці.

Крумкач крумкачу вока ня выдзеўбе

Няма падставаў верыць у сур'ёзнасць эканамічнага шантажу Рэсеi. Піша Аляксандар Класкоўскі.

Зъдзіўляе, зь якой лёгкасцю энтузіясты пачынаюць хаваць рэжым кожны раз, калі Москва хмурыць бровы. Вось і цяпер началася. Маўляў, Лукашэнка для Крамля — ужо «адпрацаваны матэрыйял». І як толькі там намацаюць «беларускага Януковіча», дык пачнуць прасоўваць яго, не чакаючы новых выбараў.

Між тым публікацыя ў «Коммерсанце» пра нібыта загад Пуціна скасаваць усе датацыі Беларусі надтага нагадвае трывіальны «зыліў», заход псыхалігічнае вайны.

Увогуле размовы пра тое, што Крэмль вырашыў нарэшце разабрацца з менскім начальнствам, сынусойдна актыўізуюцца аж ад 2002 году, калі прагучала знакамітая фраза пра неабходнасць адлучыць катлеты ад мух. Але ж і па сёньня ў двухбаковых стасунках — тая самая антысанітарыя.

Так, пэрыядычна расейцы палохаюць менскіх партнераў, каб «не стышком борзели». Змушаюць так-сяк разылічвацца. Але ня болей.

Аншлюс малаімаверны — пры ўсім імпэрскім ачмурэнні позўных колаў Рэсеi, падагрэтых ілюзій энэргетычнага дыктату.

Хаўруснік, якому «няма куды падзеца з падводнае лодкі», болей каштоўны ды меней клопатны, чым як яшчэ адна проблемная (а неўзабаве — мяцежная) правінцыя. Менскі

палітолаг Сяргей Панькоўскі кажа, што Беларусь-сатэлітка — «апошняя прыкмета імпэрскай ідэнтычнасці Рэсеi».

Тутэйшае ж начальнство і без пакручастых фармулёвак адчувае сытуацыю нутром. Таму выглядае спакойным, як сцены пітон. Днямі Лукашэнка зноў агучыў перад дэлегацыяй Паўночна-Захадній акругі Рэсеi звыклы набор тэзаў. Маўляў, калі вы за інтэграцыю, то давайце роўныя ўмовы гаспадарання (то бок газ — па смаленскіх тарыфах). Што да адзінага рубля, то дом не будуюць з даху (чытай: калі рак на гарэ сувісьне). А сувэрэнітэт — гэта сяятое.

І хто паспрачаецца?

Для Крамля сёньня пытаныне капіталізацыі «Газпрому» шмат актуальнейшае, чым аншлюс.

Таму за трубу паваюць, але на разгойданыне ўнутрыпалітычнае сытуацыі ў Беларусі напэўна ж ня пойдуць. Аб'ектыўна Москве недарэчы як інкарпацыя Беларусі, так і любая рэвалюцыя тут. Ня мела баба клопат!

Энэргетычнага шоку ня будзе, даводзіць наша эканамістка Алена Ракава. Яго здымуць цэнавы кампраміс, сустрэчны беларускі ражунак (базы, транзыт і інш.). А рэшту выдаткаў традыцыйна размажуць на ўсіх, так што гэта будзе ня надтага заўважна ў рэчышчы звыклага паўузчага падарожнінага айчыннага кошыка тавараў ды паслуг.

Адпаведна выглядаюць надзвычай хісткімі разылікі апазыцыі сабраць у свой кошык ураджай гронак народнага гневу.

Гаворка не пра тое, што справа дэмаграты ў нас гібляю. Гаворка пра тое, што апазыцыйным стратэгам варт распрацоўваць веер варыянтаў. Каб потым ня чухаць патыліцу: ну вось, дэльце аўтакраты зноў паразумеліся і сапсовалі нам плян элегантнае рэвалюцыйнай перамогі! І хто мог падумаць, што крумкач крумкачу вока ня выдзеўбе?

ЮЛІЯ ДАРАШКЕВИЧ

Лукіскі верш-1937 і акрэсцінская квецень-2006.

МАКСІМ ТАНК

Паслухайце, вясна ідзе.
Зьвініць ў майм акне жалеза.
Зь вінтоўкай стражнік ноч і дзень
Пільнуе куст пахучы бэзу.

А ён расцьвіў, агнём гарыць,
Такім пахучым, мяккім, сінім,
На дрот калючы, на муры,
Як хустку, польмія ускінуш.

Я ціха разбудзіў другіх.
Ад сълёз сінелі вочы бэзам.
І недзе хруснула ў худых
Руках іржавае жалеза.

1937

Глябальныя выклікі пяцігодкі

Дзясятка пагрозаў нацыянальнай
бяспечы. Фэльетон Лёліка Ушкіна.

У 80-я, на піку гармоніі пішла і партыі, ролю «доктара зла» ў масавай культуры выконвалі тайфуны, бураны і няладная электраправодка. Сёняня Беларусь пераадолела ня толькі жахі, выкліканыя развалам СССР, але і нэгатыўныя праявы, характэрныя для савецкага часу, у выніку чаго валавы ўнутраны прадукт вырас у паўтара раза прыці паказычкаў 1990 году. Тым ня менш, асобныя праблемы застаюцца. На мінулым тыдні рэдакцыя «НН» прысьвяціла адзіны палітдзень вызначэнню гэтых пагрозаў мэтадам статыстычнага аналізу публікацыі «Савецкай Беларусі».

На 10-м месцы аказалася пагроза палітычнага перавароту. Пра апазыцыю «СБ» пісала два разы мімаходзь, камэнтуючы ваяжу Лукашэнкі ў артыкулах пад характэрнай шапкай «У рытме добрага настрою».

Побач, на 9-м, пагроза міжнародных санкцыяў. Той жа мінімальны ўзровень асьвятлення.

На 8-е месцы вырваліся выпускнікі ВНУ, якія адмаўляюцца ехаць на месцы разьмеркавальнія. Пагроза недахопу кадраў для сельскай гаспадаркі вымусіла ўзманиць адказнасць за няяўку на месца.

7-е месцы заслужана трываюць вырабнікі і працаўцы палёнай гарэлкі. Яны пагражают рынку і здароўю нацыі.

6-е месцы займаюць махляры, якія працуяюць працу на хаце і, атрымаўшы ад працаўнікоў папярэдні ўнёсак на арганізацыйныя выдаткі фірмы, бясьсьледна зьнікаюць. Ёсьць жа яшчэ дурні, якім працы хочацца. Нашто, здавалася б, калі кожны можа выйграць у «Наша лято»?

У аранжавай зоне пагрозы на 5-м месцы — беларускія мадэльеры, якія замест таго, каб арыентавацца на масавы рынак, выдумляюць нейкія экзатичныя фасоны кшталту «будзёнавец бяз плавак». Захаваецца

гэткая тэндэнцыя — і наша тэкстыльная індустрыя ніколі ня выйдзе на сусветны рынак. Пагроза нацыянальнага значэння і 4-е месца — уладальнікі шапікаў, што панаставілі лядоўніц, электрычныя кабэлі якіх б'юць токам пакупнікі. 3-е месца — паляўнічыя, якія парушаюць 300-метровую зону вакол населеных пунктаў, дзе забаронена расчахляць зброю. Вядома, узброеныя людзі заўсягды небяспечныя. Досьць прыгадаць стрэл пад Лёзна.

2-е месца — прагматычныя бізнесуцы, якія дзеля эканоміі не жадаюць ставіць у крамах ахойную сыгналізацыю (між тым гэта паслуга МУС каптую ўсяго 200 баксаў у месяц) і такім чынам падстайлююць пад нажы налётчыкаў свой пэрсанал. Вядома, як жа міліцыі ехаць на выклік, калі ёй загадзя не прабашляеш.

I, нарэшце, увага! СУПЭРПАГРОЗА! Прядавачкі сельскіх універмагаў завышаюць цэны на катафоты для ровараў, чым выклікаюць рост колькасці дарожна-транспартных здарэнняў у вёсках. Мы краіна транзыгтная, таму на нашых трасах ня можа пацаваць хаос і анархія! Гэта пытаныне!

Карацей, пагрозаў сьвет. Аднак ня ўсё так блага. Гэта, у траўні быў вынайдзены ідэальны сродак супраць беспрацоўя. Дзякуючы «Саўбелцам», кожны грамадзянін нашай краіны можа пацешыцца за сталічных беспрацоўных, якія цяпер штодня ездзяць у калгас перабіраць бульбу. Той, хто выканае плян і перагледзіць 150 кг караняплоду за съятлавы дзень, атрымлівае заробак — 10 кг, якія, па словах журналіста, можна ня толькі зьесці, але і рэалізаваць на рынке. Чытаеш гэты матэрыял, і адчуваеца, што журналісты саліднай газэты і самі ня супраць атрымліваць у канцы месяца ня трох мільёнаў Вт а трох мяхі сартавай, рассыпастай валюты.

Вялікія беларускія паэты эпохі камунізму ўсё яшчэ чакаюць бесстароньняга перачытаньня і бясстрашнае інтэрпрэтацыі. Піша Аляксандар Фядута.

Танк incognitus

Вялікім беларускім паэтам эпохі камунізму — а Танк, як і Кулішоў, Панчанка, бессумнеўна, з іх шэрагу — неабходна дачакацца таго часу, калі чытаць іх будучы менавіта як паэтаў — бяз гневу і старонасыці, упісваючы ў канцэкст сучаснай ім ёўрапейскай і сусветнай літаратуры. І, мажліва, гэты час хутка прыйдзе.

Але менавіта дзеля того, каб такое ў прынцыпе магло стацца мажлівым, каб укладальнікі мелі рэальны шанец працаўца з усім паэтычным матэрыйком аўтарскіх тэкстаў, і патрэбны ПЗТ. Акадэмічная навука мусіць задаць пэўную систэму каардынатаў — эстэтычных, маральна-этычных, але галоўнае — гістарычных, у каторыя і будзе ўпісана творчасць паэта.

Два першыя тамы ПЗТ Максіма Танка, не бяз шыку 1930-х гг. апранутыя ў колер хакі ды ў завяршэнне падабенства аздобленыя фотапартрэтамі маладога Танка — яшчэ пазбаўленага будучага намэнклатурнага лоску і стайлай мудрасыці, з фанатычным бліскам у вачох, Танка, няўдоўна падобнага на беларускага тэратыста №1 тae эпохі Сяргея Прытыцкага, — былі пакліканыя пракласыці шлях да стварэнняння такай систэмы каардынатаў. Аднак гэтага не адбылося.

Не адбылося, бо беларускае акадэмічнае літаратуразнаўства так і не наважылася стаць літаратуразнаўствам у поўным значэнні гэтага слова. Чытачамі пададзены вынік працы тэкстолягаў і эды-

тараў — ня болей. У звароце «Ад рэдкалегі», што распа-чынае першы том ПЗТ, са-рамліва сказана з гэтай нагоды: «Камэнтар абмяжоўваецца бібліографічна-тэкстолягічнай харектарыстыкай твораў, якая ўключае інфарма-цыю пра час напісання вершу, яго першапублікацыю і пра тое, паводле якой крыніцы падаецца асноўны тэкст. Тут жа прыводзіцца выяўле-ныя варыянты — паводле ўсіх публікаций, а таксама на аснове захаваных і расчы-таных белавых і расшыфра-ваных чарнавых аўтографаў, даюцца звесткі пра месца знаходжання рукапісаў і г.д.».

Каб зразумець, пра што вядзеца, нагадаю чытачу (упішу ў канцэкст, калі ўжо сам заклікаю да гэтага кале-гаў), як рыхтаваўся першы «ўзорны» ПЗТ сталінскай эпохі — так званы Вялікі акадэмічны ПЗТ Пушкіна.

Быў створаны адмысловы камітэт на чале з Максімам Горкім. Быў падрыхтаваны «пробны» том — том сёмы, што ўлучаў пушкінскую драматургію. Ён выйшаў малым накладам з камэнтарамі кля-сыкаў савецкага літаратуразнаўства — Рыгора Вінакура, Дзымітрыя Якубовіча, ін-шых. Сталін гэты том прачы-таў увесі, асабіста.

Высновы гэтага «вялікага навукоўца» былі адназначныя: Пушкіна афіцыйна забаранілі камэнтаваць. Ка-мэнтары былі замененыя эдыцыйнымі даведкамі аку-рат паводле тae схемы, яку і прапаноўваюць удзячнаму чытачу сябры рэдкалегі ПЗТ Максіма Танка. Праз 70 год пасыля Сталіна!

Сказаць, што Танк 1930-х — 1950-х гадоў, часу, што даўно стаў гісторыяй і патрабуе асэнсавання, не вымагае камэнтатарскай работы — відавочнае глупства! І рэдка-

легія ПЗТ таго ня кажа (яны ж ня дурні). Але і не камэнтуе.

Гэта зразумела. Возьмем эпіграмы Танка.

Іржа Іржавіч Эсэрман

Калісці атрымаў ад бацькі

У спадчыну чырвоны бант

Са съветапоглядам лайдацкім.

Ёсьць хлеб, соль, грошыкі ў яго,

Дыплём акадэмічны мае...

Але — для крэтыка майго —

Яшчэ шмат клёпак не хапае.

Калі рэдактары тому ўпэўненны ў tym, што школьні настаўнік, студэнт, любы некваліфікаваны чытач у стане што-кольвеk зразумець з гэтага вершу, наважуся зь імі паспрачацца. І такіх вершаў, што пазбываюцца ўсялякага сэнсу па-за гістарычнымі кантекстам, у першых двох таах ПЗТ даволі багата.

Тое самае было і з Пушкінским. Але варта памятаць, што пасыля завяршэння публікацыі ВАПЗТ Пушкіна паводле рагэнняня прэзыдыюму АН СССР началі выходзіць адмысловыя выданні: «Пушкін. Исследования и материалы» (з 1954 г.) і «Временник Пушкинской Комиссии» (з 1961 г.). Фактычна ў рэжыме штодзённай работы Пушкінская камісія АН СССР займалася вяртаньнем страчанага — камэнтаваньнем клясыка. І толькі дзякуючы гэтаму галоўны адрасат любой кнігі — чытач — атрымаў мажлівасць зразумець, пра што пісаў Пушкін.

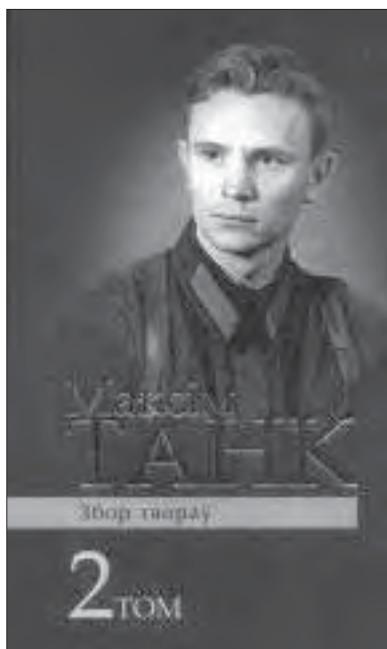
Ужо ў 1970-я, карыстаючыся з паслабленняня цэнзурнага ціску, Інстытут расейскай літаратуры АН СССР (Пушкінскі дом) распрацаўваў прынцыпова іншую схему выдання ПЗТ. Кожны том ПЗТ Тургенева (адказны рэдактар акадэмік Міхаіл Аляксееў), Астроўскага (прафесар Уладзімер Лакшын), Някрасава (прафесар Барыс Мельгуноў), Дастаеўскага (акадэмік Георгі Фрыдлендэр) меў адмысловы артыкул, дзе чытачу распавядалася, што адбывалася ў гэтым пэрыяд з аўтарам, з

Натальля Арсеньева, якой сёняня зноў няма ў праграмах, і Максім Танк захапляліся паэзіяй адно аднаго. Вільня, 1936.

**Максім
Танк. Збор
твораў. У
трынаццаці
тамах. Т. 1,
2. — Менск:
Беларуская
навука, 2006.**

краінай, з публікай, як Гісторыя ўрывалася ў літаратурную творчасць канкрэтнага клясыка. Бывала, гэты артыкул займаў да чвэрткі (!) тому!

Тое, што прапанавалі чытчу ўкладальнікі і рэдактары ПЗТ Танка, — крок назад калясальны! Не ў савецкую нават — у сталінскую эпоху. Каб у гэтым пераканацца, досыць будзе ўчытацца ў другі том Збору твораў.

Пазбаўлены хоць якіх-колькі век тлумачэння, Максім Танк паўстае перад чытаем як... сталініст. Прачытаем адвольна ўрыўкі з ягоных вершаў 1939—1954 г.

Нямала ёсьць сонечных песніяў
такіх,
Як гэта, зь якой мы век дружым,
—
Пра Сталіна і пра яго баевых
Паплечнікаў верных і мужных.

Або:

Сталін даў нам арлінія крылы,
Каб на зналі мы зморы ў баю,
Каб, узняўшы ў палёт
эскадрыльлі,
Баранілі радзіму сваю.

Або:

І думае ён аб краінах, народах,
Аб днях камунізму, што сонца
ярчэй,
Аб новых каналах, пасёлках,

заводах,
Аб шчасці мільёнаў працоўных
людей.

Пракаментаваць зъяўленьне такіх радкоў надзвычай проста. Танк — паэт Заходній Беларусі, паэт-рэвалюцыянэр, які адседзёў свой арышт у турме ў буржуазнай Польшчы, шчыра ўдзячны Сталіну за ўз্যяднанне дзявюх частак Беларусі ў адно цэлае. Абок таго, Танк — перакананы камуніст, які ў гэты перыяд верыць на Сталіна, як на Бога. Напішэце гэта, панове акадэмічныя «літаратуразнаўцы», — і любы нармалёвы чытач адразу зразумее, што гэта Танкаўша шчырасць дарагога варта — значна даражэй, чым канюнктурныя пазтай-чыноўнікай, што апіваюць будучых правадыроў, у tym ліку ў беларускіх. У Танка ж нават у сталінскіх вершах няма бяздарных і бездзіламожных рыфмаў кшталту «Товарыщ президент, / Настанет тот момент...». Дый саромеца няма чаго: у туу пару зусім аналагічныя Танкаўшым вершы пішуць Люі Арагон, Бэрталд Брэхт, Юліян Тувім. Бяспрэчныя ж клясыкі! Так і трэба гэта раслумачыць.

Але даць любое тлумачэн-

не — значыцца, узяць на сябе адказнасць. А ў нашай акадэмічнай систэме адказнасць за тлумачэнне, выглядае на тое, ніхто браць на сябе ня хоча. У выніку чытач і атрымлівае ні «сталінічыну» нават літаратуразнаўчую, але «гніламёдаўчыну», што яшчэ горш: відавочны навуковы анахранізм «уцюхіваецца» яму праз 53 гады пасля смерці «батькі нарадаў»! І не таму, што Лукашэнка прачытаў спробны том і каментары яму не спадабаліся, а толькі праз намэнклатурную баязльівасць: а раптам прачытае, а раптам прыйдзеца недаспадобы?! І не Лукашэнку нават, а якомусь чарговаму Скобелеву.

ПЗТ Танка становіцца калясальным «крокам назад» нават насупраць ПЗТ Янкі Купалы. Купалу мы ў стане сённяня агарнуць разуменнем яшчэ і таму, што большая частка ягоных галоўных тэкстаў была вядомая сучасным (не Купалу, а нам) чытаем задоўга да зъяўленьня ПЗТ. А што было б, калі б выйшаў у сьвет асобна том ягоных вершаў, напісаных прыблізна ў тыя самыя гады, што і выдадзены ў якасці ПЗТ вершы Танка?! Божа мой, гэта было б ужо не самагубства, але забой-

ства клясыка — калі б чытач абмежавалі на пэўны час «ляўкоўскім цыклом».

Але ж менавіта так і зрабілі выдаўцы ПЗТ — абмежавалі нас паэзіяй сталінскай эпохі.

Выпадае толькі ўсклінцу разам з самім Максімам Танкам:

І сёньня вы — каго паэт любіў,
З кім разам жыву — у съмерць яго
ня верце.
Калі на час ён, змораны, спачыў,
На варце стойце славы і
бясьсъмерца!

Танк любіў свайго чытача і верыў у яго. Апошні спадзеў — што чытач сам, без дапамогі ўпаўнаважаных урадам літаратуразнаўцаў, адрозніць жамчужныя зярніты паэзіі Танка ад акадэмічных плевелаў і, прыняўшы як належнае, як гістарычнае звязішча «савецкага Танка», забудзенца пра саўковы ўзровень падрыхтоўкі яго Поўнага збору твораў.

Шкада, канечне, што менавіта Танку, аўтару «Люцяяна Таполі» і «Нарачанскіх соснаў», так не пашэнціла.

Зрэшты, такая ніўдача не ўпершыню. У верасні 1994 г. супрацоўніца Адміністрацыі презыдэнта Беларусі Ніна Марчанка расправіла мне пра стан здароўя Яўгена Скурка. Разам мы падрыхтавалі цыдулку на імя прэзыдэнта з просьбай вылучыць грошы на лекі для клясыка. Нішмат: тысячу даліраў.

Рэакцыя прэзыдэнта была станоўчай. Аднак яе перакрэсліла іншая рэзалюцыя — векапомнага кіраўніка справамі Івана Ціцянкова: «Грошай няма».

Чытаючы сарамлівую спасылку на «сціслы тэрмін падрыхтоўкі» ў рэдакцыйнай прадмове, хочацца ўзвыць ад крыўды й болю: людзі, досыць гаварыць эўфемізмамі, то бок — маніць! Скажэце сумленна: грошай для Танка зноў няма.

Пабачыў съвет «Інтымны дзённік» Багдановіча

Самы вялікі прыкол кнігі з інтыгойнай назваю «Інтымны дзённік» у тым, што ніякага інтымнага дзённіку ў новым выданьні няма. Затое ёсьць прадмова Рыгора Барадуліна, афармленыне Арлена Кашкурэвіча і рэцензэнт Пятро Васючэнка. Укладальнік Уладзімер Сіўчыкаў папросту скарыстаў у назыве раскручаны брэнд. Маўляў, паэзія, — гэта і ёсьць інтымны дзённік, абгрунтуювае ў прадмове факт такой адсутнасці кандыдат у Нобэлеўскія ляўрэаты. Але гэтыя валошкавы рэміксы і без Максімавых курортных нататаў будуть купляць, і чытаць, і цемнавокім памяць дарыць. Багдановіч не старэе.

Яўген Квач

**Багдановіч
Максім.
Інтымны
дзённік.** —

Менск:
Радыёла-плюс,
2006. — 528 с.

Пра інтымны дзённік Багдановіча ў «Нашай Ніве»:

www.nn.by/2002/04/09.htm «Для друку / не для друку»

Адам Глёбус. www.nn.by/2002/04/10.htm «Што думаў, тое й пісаў»

Паліна Качаткова www.nn.by/2002/04/12.htm «З-пад бацькавай апекі»

Сяргей Харэўскі. www.nn.by/2002/04/11.htm «Дзённікі мастакоў»

Атлянтыда ў шумавіньні радыёхваляў

Выйшла з друку кніга «Беларуская Атлянтыда», укладзеная Вячаславам Ракіцкім, мадэраторам і вядоўцам аднайменнае перадачы на радыё «Свабода». Гэта чаргавое выданьне з сэрыі «Бібліятэка Свабоды. XXI стагодзьдзе».

Стайленьне беларусаў да Бога, каканьне й любоў, ежа й пітво, улада й люд прости — пра ўсё гэта гавораньце удзельнікі перадачаў: культуrolягі, мастацтвазнаўцы, гісторыкі ды фальклорысты. З іх расповедаў паўстае велізарны абсяг напаёв колішніх цывілізацый, што быў пакінуты й забыты нашчадкамі. «Міты й рэаліі ўсходнеславянскай нацыі, што адкрыліся ў глыбіні мінуўшчыны Вячаславу Ракіцкаму й ягоным спадарожнікам, агаломішваюць, як агаломішвае чалавека першая ў жыцці сустрэча з морам», — напісаў у прадмове Аляксандар Лукашук.

Да аповедаў суразмоўцаў дапасавалі гравюры нашага клясыка Валера Славука, які некалі аздобіў і «Шляхціца Завальню». Густоўная аздоба й якасны выраб робяць кнігу адным з найлепшых узороў паліграфічнай культуры. Гэткія кнігі патрэбныя нам сёньня, як, пэўна, ніколі ў нашай гісторыі. Каб сапраўдную беларускую цывілізацыю не напаткаў лёс мітычнай Атлянтыды.

CX

**Ракіцкі В.
Беларуская
Атлянтыда.
— Радыё
Свабода,
2006. — 504 с.**

**Прэзентацыя
кнігі пройдзе
25 траўня
ў менскім
Палацы
мастацтваў
(вул.Казлова,
3). Пачатак
а 16-й.**

18 траўня абвесцяць ляўрэатаў прэміі «Залаты апостраф»

18 траўня ў вялікай залі Дому літаратара (вул. Фрунзэ, 5) адбудзецца вечарына ўшанаваньня ляўрэатаў традыцыйнае літаратурнае прэміі часопісу «Дзеяслоў» у намінацыях «Лепшая паэзія», «Лепшая проза», «Дэбют году». Пачатак а 18.30. Уваход вольны.

Расейскія
авангардысты зънялі
фільм пра Беларусь.

У красавіку творчая суполка НОМ прэзэнтавала стужку пад назвай «Беларуская быль», праца над якой вялася два гады. Вядомы санкт-пецярбурскі музыка і рэжысэр Андрэй Кагадзеў распавёў «НН» пра чарговы кінатвор «НОМ-фільму».

«Наша Ніва»: Адкуль у Вас зъявілася цікавасць да беларускай тэмтыкі?

Андрэй Кагадзеў: Беларусь для нас — частка той вялікай «сям’і нарадаў», у якой мы жылі 70 гадоў. Найперш ваша краіна асанцыюеца з Васілем Быкаўым, ансамблем «Песьняры», белым буслом і партызанамі. Але гэта яшчэ і жахліва дарагі і звыродлівия катэджы мытнікаў у ваколіцах Берасьця і рэдкая па ўбстве, неchalавечая працэдура прахаджэння гэтай самай мытні, якая найлепшым чынам харектарызуе «парадак», што так усладуляе ваш прэзыдэнт...

«НН»: Якімі крыніцамі Вы карысталіся пры працы над фільмам? Ці адбіліся на «Беларускай былі» традыцыі беларусьфільмаўскіх стужак?

АК: Апошні прадукт ад «Беларусьфільму», які я бачыў, — «Паміж жыць-

«НОМ» зъняў беларусаў

цём і съмерцю» зь Яўгенам Сідзіхіным у галоўнай ролі. Ніякіх станоўчых уражаньняў стужка не пакінула. Такое адчувањне, што ў галоўах стваральнікаў падобных фільмаў адбыліся незваротныя працэсы, выкліканыя ці то хадой вашай гісторыі, ці то праўленнем аднаго чалавека цягам таго, ды угэта часу. Пры стварэнні фільму я карыстаўся выключна асабістымі ўражаньнямі ад шматразовых наведваньняў Беларусі.

«НН»: Як рэагавала публіка на паказах у Маскве і Піцеры?

АК: Фільм атрымаўся цалкам адпаведным першапачатковай задуме. Асабліва ўдалай лічу апэраторскую працу ды акторскую гульню. Прэм’ерныя паказы сабралі шмат гледачоў, прычым праходзілі яны ня ў кінасалёнах, а ў клубах. Паколькі мы працуем у жанры «палітнекарэктнай камэдыі», люд і рэагаваў адпаведным чынам. Так што на паказах рогат не сціхаў.

«НН»: Ці пабачаць «Беларускую быль» у Беларусі?

АК: На жаль, паказу фільму ў Беларусі не плянуецца, але дыск можна замовіць праз наш сайт.

Гутарыў Сяргей Будкін

Андрэй
Кагадзеў.

Беларусь — гэта Быкаў, «Песьняры» і партызаны. А яшчэ звыродлівия катэджы мытнікаў у Берасьці і неchalавечая працэдура прахаджэння гэтай самай мытні.

«Беларуская быль» —

трэці фільм вытворчасці суполкі «НОМфільм». Да гэтага былі стужкі «Пасека» і «Геапаліпі», прэзэнтаваныя на Ратэрдамскім кінафестывалі — 2005. НОМ таксама мае калекцыю сваіх ранейшых кіна- і відэапрацаў, сабраную на трох DVD. Усю гэту прадукцыю можна замовіць праз сайт www.nom.spb.ru ў раздзеле «Глупы дом».

Дзея «Беларускай былі» пачынаецца ў 1945-м, калі савецкія салдаты вяртаюцца дамоў з Бэрліну з рознымі «адвяянымі» трафэямі. Герой фільму — жаўнер беларускай нацыянальнасці — выбіваецца з агульнай масы. Ён разумнейшы за астатніх і вязе зь Нямеччыны дарожны знак. Падзеі фільму пачынаюцца разгортаўца ў паваенны Беларусь, а потым дзея пераходзіць у наш час.

Павал Севярынец — у 1998—2004 лідэр незарэгістраўванага «Маладога фронту». Асуджаны за арганізацыю акцыяў пратэсту пасля рэфэрэндуму 2004 году. Цяпер у высылцы ў Малым Сітне, на поўначы Палацчыны.

ПАВАЛ СЕВЯРЫНЕЦ

Калі адбываеш у вёсцы двухгадовую палітычную высылку, ужо падумваеш пра ўмоўна-датэрміновае вызваленне, і раптам даведваесься, што ты тут на першы, а хто-ніхто з палітвязняў 250 гадоў таму па сканчэнні ўніверсытету праседзеў у Сітне ўсё астатнія жыцьцё — дзякуюш Богу за лёгкі шлях.

Вестка пра майго папярэдніка-дисыдэнта, пісьменніка, хрысціяніна — прыйшла, уявіце сабе, са Стакгольму.

Яшчэ ўзімку найлепшая ў Эўропе беларуская міліцыя не пратусыціла да мяне ў госьці кіраўніка прадстаўніцтва Швэціі ў Беларусі Стэфана Эрыксана. Цэлая група па заходзе затрымлівала й разварочвала швэда ўжо ў Сітне: пільныя праваахоўнікі не дазволілі нават перадаць мне кніжкі ды прадукты: «А раптам вы яго атрущице!..» Кніжкі дышлямат праз бацькоў усё-такі перадаў. Сярод іх аказалася цудоўнае выданье беларуса Андрэя Катлярчука, які працуе зараз ва ўніверсытэце Стакгольму — «Швэды ў гісторыі і культуры Беларусі». Абавязкова раю прачытаць: Катлярчук літаральна адкрыў у беларускай гісторыі *трайце вымярэньне* — апроч усходняга, праваслаўнага і заходняга, каталіцкага, — яшчэ й падўночнае, пратэстанцкае. У надзвычай цікавым дасьледаванні — і Палацак варакскіх часоў, і прашвэдзкі пратэстанцкі рух Рэчы Паспалітай, і эвангельская ўплывы са Скандинавіі XX ст. Неўзабаве атрымліваю ліст ад самога Андрэя — у працяг швэдзка-пратэстанцкай тэмы.

«На Вялікай паўночнай вайне на пратэстантаў ВКЛ, што дапамагалі Швэдзіі ў Карлу XII, абрынулася хвала рэпрэсіям, — піша Андрэй Катлярчук, — каталіцкі ўрад зачыняў зборы й школы, натоўпы фанатыкаў палілі бібліятэкі й зьбівалі пастараў, шляхцічаў-пратэстантаў, выцікалі з палітычнага жыцьця... Гэткім чынам на службу ў глухі замак Сітна на мяжы з Расеяй трапіў выпускнік Сарбоны шляхціч-кальвініст Стэфан Аледзкі. Пражыўшы ў Сітне ўсё жыцьцё, у 1757 г. Аледзкі пераклаў з французскай на польскую-беларускую макаранічную мову культавую кнігу эўрапейскіх пратэстантаў «Шлях пілігрима» ангельца Джона Буньяна (John Bunyan. *The pilgrim's progress*).

Неспавядальныя шляхі Твае, Госпадзе!

Кожнаму з пілігримаў, якія шукаюць Цябе, Ты вызначыў сваё падарожжа.

Аднаго, як Джона Буньяна, што напісаў сваю кнігу ў турме й зрабіўся апосталам рэфармацкага руху, вядзеш праз пакуты да сусветнае славы.

Другога, як Стэфана Аледзкага, што пераклаў Буньяна для беларусаў ды палякаў — скрэзь непрыніцце ды забыцце да раптоўнае згадкі праз чвэрць тысячагодзьдзя.

Трэцяга, Андрэя Катлярчука, што дабраўся ажно да Стакгольму, шукаючы Тваіх съядоў у гісторыі, — праз жыцьцё на чужыне да

Шлях

ХРОНІКА РЭПРЭСІЙ І СУПРАЦІВУ 9 — 15 ТРАЎНЯ

9 траўня: затрыманы на флэшмобах

Менскіх студэнтаў **Віталія (юркаладж), Алену (БНТУ), Андрадзя (БДЭУ)** затрымалі міліцыянты і супрацоўнікі ў цывільнным падчас віншавання вэтэранаў у парку Горкага: ад іх патрабавалі паказаць дазвол на акцыю. У апорным пункце ў іх праверылі дакументы ды адпусцілі праз 15 хвілінай.

У Магілёве чатырох маладых сацыял-дэмакратаў (**Святына і інш.**), якія меліся віншаваць вэтэранаў, затрымалі за бел-чырвона-белыя стужкі й значкі «Свабода». Пратаколаў затрыманыя не складалі.

У вечары міліцыянты затрымалі **22 удзельнікаў флэшмобу**, якія меліся прайсці з запаленымі сьвечкамі ад цырку да плошчы

Перамогі, каб ушанаваць памяць вэтэранаў.

10 траўня: «Жыве Беларусь» на шыльдзе пасольства ў Маскве

Стала вядома, што крымінальная справа аб зынкнені юр'я Захаранкі падоўжаная да 24 чэрвеня.

У Маскве 23-гадовы грамадзянін Беларусі **Іванюковіч** на шыльдзе пасольства Беларусі ў Расеі на Марасейцы напісаў чорным маркерам «Жыве Беларусь!» і «БТ хлусіць». На яго завялі крымінальную справу за «вандалізм», але адпусцілі пад падпіску пра навывезд. Хлопец працуе тэхнолягам у стальянай кампаніі.

Каля плошчы Каліноўскага (Кастрычніцкай) у Менску затрыманы старшыня АГП **Анатоль**

Лябедзька: яго завезлі ў міліцыю перад акцыяй памяці Юр'я Захаранкі. Перад акцыяй затрымалі **Юлію Гарачку**, а таксама моладзевую актыўістку **Любоў Кучынскую**. Гэтую АМАГаўду звілі, ды так, што яна трапіла ў шпіталь з гіпэртаничным крываціем. Падчас самой акцыі затрыманыя **Барысевіч, Грышэні, Зыміцер Панфілаў, Крысьціна Шацікава, Тацяна Дзядок, Вольга Жураўлёва, Генадзь Колтун, Сяргей Лысы, Канстанцін Вусянок, Зыміцер Шаўлюкевіч, Саблюкевіч, Андрэй Кім, Віталь Сімановіч, Аляксандар Савін, Павал Паўлоўскі**.

11 траўня: суды за ўлёткі, ператрусы у Хільмановіча

У Гомелі 20-гадовая моладзевая актыўістка **Аксана Сергіенка**, арыштаваная на 15 сутак за распавісю ў абарону правоў працоўных, абвесьціла галадоўку. Яе засудзілі 6 траўня за «хулаганства».

У Віцебску 11 траўня пачаўся працэс супраць журналіста **Вадзіма Баршчэўскага**. Яго судзяць за знойдзенія 31 сакавіка ў аўтамабілі 25 тыс. улётак «Народны кантроль» пра падзеі на плошчы Каліноўскага (Кастрычніцкай) у Менску. Суд, аднак, пе-ранесены на 22 траўня, бо не прыйшлі міліцыянты-съведкі.

У кватэры ў гарадзенскага пра-вабаронцы й журнالіста **Уладзімера Хільмановіча** адбыліся ператрусы, санкцыявыя пра-ктуры Менскай прокуратуры ў рамках крымінальнай справы

пілігрыма

захапляльных адкрыццяў для Бацькаўшчыны.

Нарэшце й мяне — па дарозе з саўковае РБ да сапраўднае Беларусі — спыняеш у простай вёсачы, якая не перастае зьдзіўляць глыбінёю гісторыі й насычанасцю сэнсам.

Што было ў Сітне часоў Аледзкага? Памежны замак, дзе Стэфан кіраваў невялікай залогаю; мытня на шляху з Пскова да Полацку, на месцы якой дзяцьва дагэтуль капае старажытныя манэты; карчма, ля якой любы падарожны можа сёньня падабраць ашклекі даўніе керамікі й дзе, як і зараз ля крамы, ашываліся тагачасныя бражнікі; Расея, зь якой сюды цягнулася галечка й наяжджалі разбойнікі... Усё амаль як ціпер.

Што вартаўваў Стэфан Аледзкі на мяжы з Расеяй, калі Масква ўжо напоўніца гаспадарыла і ў Полацку, і ў Вільні, і ў Варшаве? Што сказаў бы, калі б даведаўся, што выхаванцы ягонае альма-матэрэ тыднямі ваююць з урадам, каб іхня працоўныя месцы на дасталіся ўсякім палікам, што палік Ян Павал II ад імя ўсяго Каталіцкага касцёлу пакаяўся перад іншаверцамі за колішнія рэпрэсіі, а беларускія пратэстанты, якіх ізноў залічваюць да «нетрадыцыйнага для Беларусі веравызнання», стаяць поплеч з ксяндзамі ў намётавым гарадку супраць тыраніі?..

Які шлях прайшоў Стэфан Аледзкі? З

хроніка

бліскучай адукцыяй, у пажыццёвым выгнаньні, у глушэчы, сярод безнадзёгі, на тле грамадзкага ўпадку, гаспадарчага бязладзідзя й палітычнай нецярпімасці — пераклаў кнігу ў духу гэткіх жа гнаных хрысьціянаў па ўсей Рэчы Паспалітай. Ня выракся веры, не апусьціў рукі, ня съпіўся — і вось, праз два з паловай стагодзьдзі ўжо на старонках першай беларускай газэты зноў завітвае да тысячаў суайчыннікаў, каб падбадзёрыць іх: «Вышэй галаву, бывала й горш!»

Часам нам здаецца, што мясціны шэрыя, часы змрочныя, людзі нудныя, а жыццё марнае — але менавіта сум съвету, тлум чалавечы й доўгае чаканыне ёсьць авабязковай платай пілігрыма за спатканыне са съвятасцю.

Спачатку ў кожнага пілігрыма свой шлях. Кожны пакідае ўласную хату са сваімі думкамі, уласнымі грахом, пакаяннем ды пакліканнем. Кожны ўяўляе падарожжа пасвойму, размаўляе з Богам асабіта й адольвае цяжкасці самотна. Але па меры набліжэння да мэты сустракае тых, хто ідзе туды ж, куды й ён — і асобны шлях уліваецца ў супольную пілігрымку. Чароды падарожнікаў злучаюцца: на дарозе ўжо хроснае рушаныне пад агульнымі съягамі й харугвамі, з дружнымі гімнамі й шматтысячным рокатам малітвы... І калі дзясяткі, сотні тысячаў вернікаў, паплечнікаў, вандрунікаў збираюцца разам ля самое съвітыні — кожны бачыць на свае вочы, што ягоны няблізкі й цяжкі, але ўпарты асабісты шлях урэшце вёў да ўсеагульнага нацыянальнага абуджэння.

в.Малое Сітна

Ня выракся веры, не апусьціў рукі, ня съпіўся — і вось, праз два з паловай стагодзьдзі ўжо на старонках першай беларускай газэты зноў завітвае да тысячаў суайчыннікаў, каб падбадзёрыць іх.

ХРОНІКА РЭПРЭСІЙ І СУПРАЦІВУ 9 – 15 ТРАЎНЯ

«Партнэрства». Супрацоўнік КДБ канфіскавалі кампютарную тэхніку й дакументы ГА «Фонд імя Ліва Сапегі». Пасля гэтага іншая група супрацоўнікаў КДБ запатрабавалі, каб журналіст прысутнічаў на пепраратусе іншай прыватнай кватэры (у рамках той самай справы), дзе таксама канфіскавалі кампютарную тэхніку, якая належала Хільмановічу й **Віктару Сазонаву**.

Супрацоўнік КДБ Андрэй Казганка спрабаваў уручыць берасцьцейскай актыўістцы **Паліне Панасюк** позму да съледчага Ю.Гара. Дзяўчына не адчыніла дэзве́ры, а папрасіла паслаць ёй позму поштай.

Журналісты «Газеты Слонімскай» **Вольге Шынкевіч** начальнік інспэкцыі прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Слоніму і Слонімскага

району Мікалай Дзегцяроў адмовіўся падаць інфармацыю.

12 траўня: тры месяцы арышту Сасіма

У Баранавічах моладзевага лідэра **Mikitу Сасіма** прысудзілі да 3 месяцаў арышту за «ўхіленыне ад вайсковай службы». Да суду Мікіта адбыў 2 месяцы ў Баранавіцкім СІЗА, яму засталося дабыць за кратамі 1 месяц.

АМАПаўцы не давалі стаяць калі турмы на Акрэсціна ў Менску дэмакратычным актыўістам, якія прыйшлі сустрэць выхад звязьніцы **Аляксандра Мілінкевіча, Аляксандра Бухвостава, Зымітра Дашкевіча**. Пасля сустрэчы былі затрыманы **Максім Чысьцік, Тацяна Камкар, Уладзіслаў Петрушэнка, Ільля Богдан, Аўген Шадко**,

К.Вусяноч, Дзяніс Апаровіч, Ірына Завадзкая, Аляксей Казулін, Наста Чахоўская, Саша Сайфуліна, Сяргей Сарока, Аляксей Мікульчык, Антось Каляноўскі, Крысціна Сарпаева.

У Берасці міліцыянты спынілі на вуліцы **Андрэя Любенчука**, на заплечніку якога была налепка «Свабода!»: у яго з заплечніка сканфіскавалі 58 такіх налепак і склалі пратакол за распаўсюд друкаванай прадукцыі без выходных звестак.

Кіраўніцу РГА «Беларускі Хэльсынскі камітэт» **Таянуну Процьку** на выпусцілі ў Бэрлін для выступу пра сітуацыю з правамі чалавека ў Беларусі: дазвольны штамп у пашпарце скасавалі, канфіскавалі гадавы даклад БХК, відэафільм пра выбары преззы-

дэнта й іншыя матэрыялы.

У Жлобіне затрымалі **5 моладзевых актыўістаў** з Жлобіна і Гомелю (**Эдвард Зелянкоў і інш.**), якіх звінавацілі ў распаўсюдзе друкаванай прадукцыі без выходных звестак.

Суд Першамайскага раёна Менску апраўдаў лідэра БСДГ **Станіслава Шушкевіча**, якога звінавацілі ў актыўным удзеле ў акцыі салідарнасці з палітвязнямі 1 траўня.

Падчас флэш-мобу з марозівам на плошчы Каляноўскага (Кастрычніцкай) у Менску затрымалі **10 удзельнікаў**.

Пракуратура Цэнтральнага раёна Менску адмовіла **Вячаславу Сіўчыку** ў пачатку крымінальнай справы па факце яго выкрадання і замаху на забойства, аргументаваўшы гэта адсутнасцю грамадз-

Судзьдзя Першамайскага суду Тацяна Масальская, якая некалі адмовіла Лябедзьку ў пазове да БТ, апраўдала Станіслава Шушкевіча. Яму пагражалі суткі за арганізацыю несанкцыянаванага шэсцяца на ўгодкі Чарнобылю. Такі прысуд стаў нечаканасцю нават для самога палітыка.

ХРОНІКА РЭПРЭСІЙ І СУПРАЦІВУ 9 – 15 ТРАЎНЯ

ка небяспечнага дзеяньня.

У Бабры затрималі мастака **Алеся Пушкіна**: яго падзароць у абліваныні фарбай помніка са-вецкаму смершашу Васілю Чаба-тарову, які запомніўся жыхарам Бабра ў вайну як падпалышчык хатаў. Дома ў Пушкіна правялі пе-ратрус, сканфіскавалі кнігі Зянона Пазыняка, падшыўку «Нашай Ні-ві», часопіс «ARCHE». Выпусцілі мастака толькі 15 траўня.

Пачаўся судовы працэс па ад-наўленыні на працы звольненага 17 сакавіка актыўіста КХП БНФ **Ка-стуся Кашала** — супрацоўніка дзяржаўнага ўнітарнага прадпры-емства «Унікаштмат БДУ». Суд працягненца на пачатку чэрвеня.

14 траўня: затриманы Палубятка

Падчас сувіткананья афіцый-нага Дня дзяржаўнага сцяга і герба ў Мастах міліцыянты затры-малі актыўіста БСДП (Г) **Язэпа Палубятку** за распаўсюд улётак (з выходнымі звесткамі) у падт-рымку зъніволенага Аляксандра Казуліна. 5 афіцэрэй міліцыі ад-мовіліся складаць на Палубятку пратакол, пагадзіўшы шосты — маладзенькі лейтэнант.

У Салігорску моладзевыя ак-

тыўісты ўзынялі нацыянальны сцяг. Міліцыянты ў цывільнім затрималі сведку акцыі **Уладзі-мера Гарэлікава** ў трымалі яго ў пастарунку 4 гадзіны, удзельніка акцыі **Уладзімера Шылу** спра-бавалі затримаць.

15 траўня: Леванеўскі на свабодзе

АГП на 15 траўня атрымала каля 20 адмоваў на просьбу даць памяшканыне, каб правесыі 28 траўня чарговы X зъезд партыі. У крайнім разе партыя гатовая пра-весыі зъезд па-за межамі краіны.

Гомельскіх актыўістаў **АГП** **Андрэя і Кацярыну Толчы-ных** адміністрацыйная камісія Савецкага раёну аштрафавала на 5 базовых велічынях кожнага за распаўсюд 24 красавіка ўлётак пра забарону аблыванкамам чарнобыльскага мітынгу з узде-лам Аляксандра Мілінкевіча. Па-седжанье камісіі адбылося за-вочна, пастанову Толчыны атры-малі поштай.

Кіраўніцтва калёніі «Віцьба-3» адмовілася перадаць палітвязнью **Сяргею Скрабцу** лекі ад алергіі.

Аляксандру Казуліну выс-таўленае канчатковое адбінава-

чанье: яго вінаваціць у злосным хуліганстве 2 сакавіка ѹ арганіза-цыі вулічных беспарядкаў 25 сак-авіка. Палітыку пагражае да 6 гадоў пазбаўлення волі.

Суд Гомельскага раёну адмовіў актыўісту прафсаюзу РЭП **Аляк-сандро Еўсейчуку** ў пазове на абарону гонару і годнасці на ад-рас дырэктара аўтапарку № 1 Хадакоўскага. Профсаюз падаў до-казы абразаў Хадакоўскага на ад-рас Еўсейчуку, аднак суд прыняў бок адказчыка. Адна з сведак з боку дырэктара на судзе заяўляла, што ѿ яе чацвёрта дзяцей, што яна хоча працеваць у аўтапарку, таму нічога гаварыць ня будзе.

Выйшаў на волю пасля двух гадоў зъняволенія палітвязень **Валеры Леванеўскі**.

У Віцебску на I. б аштрафа-валі моладзевага актыўіста **Віталія Броўку**, адвінаванага ў дроб-ным хуліганстве. Паводле гэтага адвінаванчыні Броўку ѹ ягонага сябра **Антона Эрдмана** ўжо каралі: 23 сакавіка іх затрималі ѿ Менску, прывезлі пад канвоем у Віцебск, дзе яны былі 3 сутак у ізаляторы.

Пачаўся судовы працэс за «зънявагу работніка міліцыі» над віцебскім моладзевым актыўістам **Сыцяланам Цішукіным**: яго

затрималі 14 траўня, склалі пратаг-кол за дробнае хуліганства і зъмісьцілі ѿ ІЧУ. На судзе Ці-шуцін запатрабаваў адваката. Судзьдзя пагадзілася даць яму час на пошук абаронцы, але міліцы-янты зноў завезлі яго ѿ ізалятар. Тады Цішукін зъяўляўся з ха-дайніцтвам пра выклік дадатковых сведкаў, і працэс быў перанесены на 17 траўня.

Актыўіст Свабоднага прафса-юзу **Юры Рыжкоў** 24 сакавіка звольнены, па словах кіраўніцтва, за неналежнае выкананніе аба-вязкай, але з афіцыйнай фарму-ллёўкай «па дамоўленасці бакоў» (працаўаў грузчыкам у краме «Надзея» ѿ Менску). Падчас кам-паніі адміністрацыі крамы двойчы папярджвалася яго за агітацыю на працоўным месцы.

У Лідзкім райсудзе на 6 меся-цаў арышту асуздзілі 62-гадова-га актыўіста АГП, былога міліцы-янта **Івана Крукі** з Астраўца: яго адвінавацілі, што перашка-джаў праводзіць міліцыянтам пе-ратрус у сваёй кватэры. Крук разъబіў кампютар, які ѿ яго хацелі канфіскаваць. Таксама актыўісту прысудзілі штраф у 200 тыс.руб. на карысць аднаго з паярпельных міліцыянтаў.

АШ

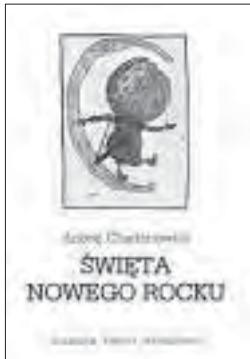
Вершы на экспарт

Анталёгія беларускай паэзіі «Сувязьразрыў» па-ўкраінску, Хадановіч па-польску.

Выход перакладных кніг беларускай паэзіі ў нашыя дні — зъява ня частая. 12 траўня ў Беларускім ПЭН-Цэнтры адбылася прэзентацыя адразу двух выданняў: вершоў Андрэя Хадановіча «Święta Nowego rocku» («Калядны рэп») і беларуска-ўкраінскай анталёгіі «Сувязьразрыў—Зв'язокрэзвів». Абедзьве кнігі выйшли з паралельнымі тэкстамі: Хадановічава — беларуска-польская, анталёгія — беларуска-ўкраінская.

У беларуска-ўкраінскую анталёгію, якая рыхтавалася да выходу ў Львове 3 гады, увайшлі па 12 аўтараў з кожнага боку. Слова «бок» тут азначае ня толькі краіну, але і ўласна бок кніжкі. Хочаш — адкрываеш кнігу з аднаго боку і чытаеш беларускіх аўтараў у арыгінале і ўкраінскіх перакладах, хочаш — перавяртаеш кнігу і чытаеш украінскія вершы ў арыгінале й па-беларуску. Некаторыя з аўтараў аднае часткі выступаюць перакладнікамі ў другой.

**Chadanowicz,
A. Świata
nowego
rocku.** —
Wrocław:
Kolegium
Europeu
Wschodniej,
2006. — 123 s.

**Сувязьразрыў/
Зв'язокрэзвів.**
— Kiey, 2006.

Назва «Сувязьразрыў», як прызнаўся Хадановіч, была пазычаная з аднайменнай паэмы Міхася Баярына, аナンімна зъмешчанай у Інтэрнэце.

Беларуская частка кнігі пачынаецца эсэ Валянціна Акудовіча «Алібі». За ім ідуць вершы Міхася Баярына, Уладзімера Арлова, Лявона Вольскага, Віктара Жыбуля, Джэці ды інш. Ва ўкраінскую ўвайшлі творы Аляксандра Ірванца, Віктара Небарака, Астапа Сылівінскага і г.д. У сярэдзіне ж кнігі, як адзначыў на прэзентацыі А.Хадановіч, «сапраўдны банкет для мовазнаўцаў: не расейска-беларуская трасянка, не расейска-ўкраінскі суржык, а беларуска-ўкраінская трасянка. Украінскія выдаўцы кнігі паспрабавалі напісаць тэкст па-беларуску».

На прэзентацыі не абышлося без чытання вершаў. Марыйка Мартысевіч чытала свае пераклады з Віктара Небарака — аўтара тэкстаў для рок-гуртоў «Плач Ераміі» ды «Мёртвы Певень». Джэці пачала перакладам твору Аляксандра Ірванца, а закончыла сваім вершам. «Я Сырынга, Сырынга, Сырынга, Сырынга», — скаланаў залю барабанны пошчак рytmu.

Звязавым зъяном у прэзентацыі абедзьвюх кніг выступіў А.Хадановіч: яго творы й пераклады ёсьць у абедзьвюх кнігах.

Уласна пра зборнік «Święta Nowego rocku» больш распавядáў ня сам аўтар, а Лявон Баршчэўскі — адзін з ініцыятараў выдання. Кніга выйшла ўва Ўроцлаве ў сэрыі «Biblioteka białoruska». Гэта ўжо другое выданне гэтай сэрыі: сёлета ў лютым у ёй ужо выйшла кніга твораў Васіля Быкава й Рыгора Барадуліна «Калі рукающа душы» ў перакладзе Чэслава Сэнюха. Напагатове й трэцяе выданне гэтай сэрыі — кніга твораў Уладзімера Арлова. Да канца году, як адзначыў Л.Баршчэўскі, мае выйсці яшчэ 2—3 кнігі беларускіх аўтараў у польскім перакладзе.

Варта дадаць, што кніга «Święta Nowego rocku» мае цудоўныя ілюстрацыі, якія зрабіў Андрэй Пакроўскі («Чкалава»).

Адам Воршыч

Некаторыя вершы для сваёй першай польскамоўнай кнігі Андрэй Хадановіч выбіраў з 15 варыянтаў перакладу.

Веснавыя вітаміны ў нас пад нагамі.

Размова пойдзе пра гародніну, вядомую з далёкай старажытнасці. У наш час яна займае тысячы гектараў найлепшай глебы ў шмат якіх эўропейскіх і амэрыканскіх краінах. Шпараг (*Asparagus officinalis L.*) — самая звычайная расыліна, распаўсюджаная па ўсім нашым краі ў дзікім стане.

Шпараг культивавалі яшчэ ў старажытным Эгіпце, больш за 2 тысячы гадоў да н.э. Яго выявы можна знайсьці на фараонавых саркафагах. У старажытнай Грэцы ён быў сымблем культуры багіні кахрання Афрадыты. Шпарагавымі галінкамі шлюбовалі маладых, спавівалі шлюбнае ложа. Гэта й ня дзіва, зважаючы на тое, што шпараг, насамрэч, — магутны афрадазіяк. Сьведама вырошчваць гэтую расыліну як гародніну ў Эўропе пачалі рымляне.

Шпараг здаўна культиваваўся і на Беларусі, але цягам год з'вёўся й забыўся. Спажыванье ж шпарагу не ўвайшло трывала ў народную кухню. Найперш таму, што расыцць яго цяжка і гатаваць няпроста. Затое гэта сапраўдныя далікатэс, які ня зводзіцца з найлепшых рэстарацый і арыстакратычных сталоў Эўропы!

Зьбіраюць ураджай шпарагу толькі ў траўні, на пачатку лета. Пазней шпараг губляе свае смакавыя і спажыўныя якасці. Ядуць беленікі ці

Шпараг як лекавы сродак

Шпараг колісь быў надзвычай папулярным лекавым сродкам. Надземная частка ў сялянскай мэдыцыне ўжывалася пры хваробах сэрца, нырак, мачавіка. Плады дапамагаюць пры дыярэі, імпатэнцыі. Насенне й настой зь яго ўжываліся таксама для павышэння патэнцыі і пры атручаннях. Як крываці вітаміну на вясенны перыяд прапаноўвалася шчаўе, лебядка і нават крапіва. А шпараг па карыснасці перавышае гэтыя расыліны і ў беларускіх умовах дае плён з канца красавіка. З-за наяўнасці аспаргіну шпараг вельмі карысны для дыябетыкаў і хворых на падагру.

ружавата-салатавыя паасткі, што толькі праглянулі з-пад зямлі.

Важна перад ужыткам маладзенькія паасткі шпарагаў асыцярожна аб-лупіць вострым нажом. Тады іх адварваюць (ня вараць!). Каб шпарагі не ўспывалі, іх перавязваюць ніткаю ў пучок і заважваюць каменчыкам ці яшчэ чым да дна начыння. Так іх на ціхенъкім агні гатуюць з паўгадзіны.

I, барані божа, не пераварваць!

А былі ж, былі шпарагі звычайно закускою да вінаў на шляхецкіх сталах. Напрыклад, у Міцкевічавым «Пане Тадэвушы» яны згадваюцца як знак выкшталцонага густу:

Пасля падалі ракаў, курянят, *шпарагі*.
Наставілі вугорскіх вінаў і малагі.
Ядуць і п'юць усе, але маўчаць...

Спараг (*Asparagus L.*) — родавая назва расылінай сямейства спарагавых. Самы пашыраны зь іх Спараг звычайны (*Asparagus officinalis L.*), шматгадовая трава. Зь яе карнявішча развіваюцца съябліны з мноствам тонкіх зялёных галінак; плод — чырвоная ягада памерам з гарошыну.

наша страва

Верасенна, іх прарадзіма — усходніе Міжземнамор'е. Але найбольшых посьпехаў дасягнулі французскія сэлекцыянеры. Нашыя ж мелі гатункі ўласнае гадоўлі, напрыклад, «Ураджайны-6».

На выгляд дарослы куст шпарагаў усім вядомы як дэкаратыўны аспара-гус, шырока ўжываны для букетаў. Але дэкаратыўны аспарарагус горкі на смак, тады як ядомыя шпарагі хутчэй нагадваюць зялёны гарошак.

Шпараг дае плён ранніяя вясною, калі іншыя культуры толькі сеюць альбо саджаюць. Пры гэтым не патрабуецца аніякіх цяпліцаў ці парнікоў. Зьбіраюць маладыя парасткі, якія ад пачатку траўня пачынаюць шпарка цягнуцца да сонца. Прыдатныя ўежу павінны мець ад дваццаці да сарака сантымэтраў увышкі, іх зразаюць каля самага кораня. Калі парастак выганяеща вышэй, ніжняя частка яго цвярдзеє, і яе даводзіцца адкідаць. Увогуле шпарагі вясной растуць вельмі хутка, і зьбіраць іх трэба не раздзей як два разы на тыдзень.

Шпараг — расыліна шматгадовая. Першы збор адбываецца на чацвертую вясну ад моманту высеву і доўжыцца два тыдні. Наступнымі гадамі сэзон расцягваецца да восьмі тыдняў. Па яго заканчэнні кустам даюць расыці вольна. Увесень, калі яны маюць больш чым паўтара мэтра ўвышкі, зразаюць на дзесяць-пятнаццаць сантымэтраў ад зямлі і на зіму не прыкрываюць.

Вядома, шпараг патрабуе клопату большага, чым звыклай нам бульба. Першая ўмова посьпеху — добрае насеніне. Сёння гандаль прапаноўвае дастатковы выбар гатункаў ангельскай, німецкай і польскай сэлекцыі, прыдатных для нашых умоваў.

Пасяяны шпараг мусіць заставацца на адным месцы дзів'е вясны. На трэцюю расада пераносіцца на яе сталае месца. Калі ўцы рассаджваюцца радкамі на адлегласці ў сорак сантымэтраў. Радок ад радка можа быць 1,5—1,7 мэтра. Угнаенны ўносяць пасыль збору ўраджаю, рассыпаючы па радкох. На адным месцы культура можа заставацца больш за дзесяць год.

Сям'і з чатырох чалавек пяцьдзясят кустоў даволі і для вясенняга спажыванья, і для запасу замарожаных шпарагаў на зіму. Хопіць і для пачас-тунку знаёмых і радні.

Сяргей Харэўскі; Аляксандра Марчанка, Горадня

Спосабы спажываньня і гатоўлі

Шпарагі можна ўжываць як съвежыя, так і замарожаныя, бо і ў такім выглядзе не губляюць ані смаку, ані каштоўных уласцівасцяў.

Рэцептаў выкарыстання шпарагаў шмат. Іх варыць, тунаць, запякаюць, дадаюць у супы. Шпарагі варыцца ў падсоленай водзе з дадаткам цукру й алею да мяккага стану. Далікатныя «галоўкі» дадаюць у канцы варкі. Можна адразу ж падаваць на стол гарачымі з маслам, а можна падсмажыць на алеі, пасыпаць цёртым белым сухарыкам і падаваць у гарачым альбо халодным стане. Страва можа быць самастойнаю і гарнірам да мяса.

Суп

Булён — 1,5 л, шпарагі — 300 г, зялёны гарошак (марожаны альбо кансерваваны) — 4 ст.л., галоўка цыбулі сярэдняй велічыні, адна морква, 1 ст.л. муکі, тры-чатыры лыжкі малака, пятрушка, масла ці алей, соль.

Парасткі шпарагаў пачынаюць чысьціць спадыспаду. Галоўку з двумя-тройма сантымэтрамі сцяблінкі адразаюць і кладуць асобна. Астатнія рэжуць на скрылікі ў адзін сантымэтар і гатуюць у булёне, дадаўшы гарошак, калі ён марожаны. Пакуль шпарагі гатуюцца, зрабіць съветлую засмажку з пакрышанай цыбулі, натаркаванай на грубай тарцы морквы, прыцерушыць мукою. Усё перамяшаць і дадаць у булён. Калі шпарагі зымякчэюць, дадаць галоўкі, некалькі лыжак

малака і гарошак, калі ён кансерваваны. Патрымаць на малым агні, пакуль усе складовыя часткі на стануць мяккія. Прыняўшы з агню, дадаць пятрашку.

Суфле

Шпарагі — 0,5 кг, вялікая цыбуліна, палова шклянкі малака, тры-чатыры яйкі, жоўты сыр — 50 г, чатыры лыжкі зялёнага гарошку, алей, чорны мелены перац, соль.

Звараныя шпарагі адцадзіць, перакласці на патэльню з алеем і крыху падсмажанай пакрышанай цыбуляй, перамяшаць, пасыпаць перцам і дадаць гарошак. Заліць сумесцю малака з яйкамі, пасыпаць сырам, патаркаваным на грубай тарцы, і паставіць у нагрэтуючу духоўку. Запякаць, пакуль паддумяніцца.

Я на двор зьбіраюся,
Хутка апранаюся.
Сонца ярка ў небе зъяе

І мой тварык сагравае.
У крыжаванцы — што на мне,
Адгадаеце ці не?

1

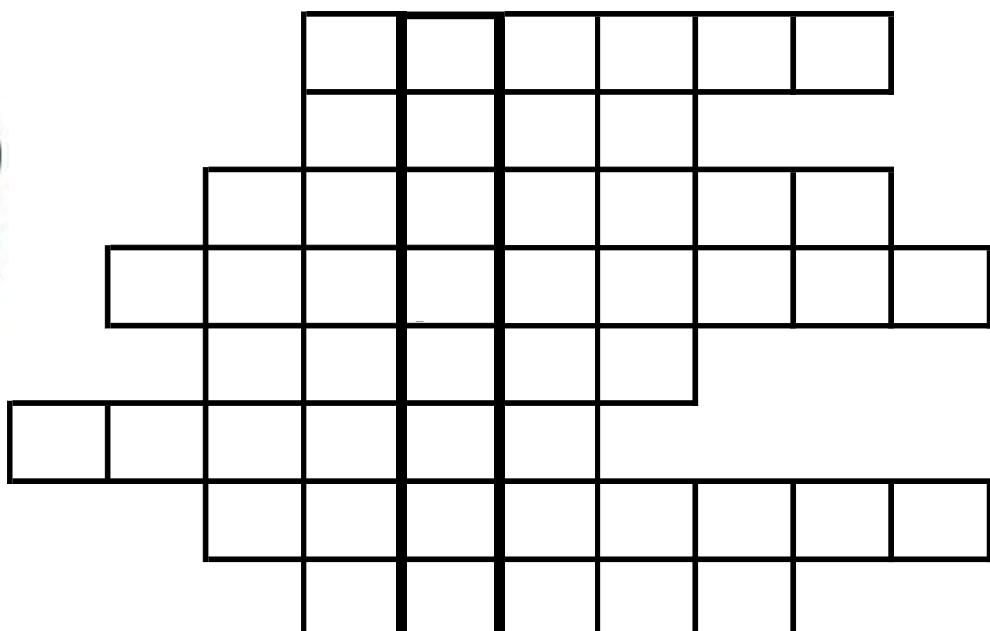
2

3

4

5

6

7

8

КІНО НА ВЫХОДНЫЯ

Фармат «4x4» 18–21 траўня

«Маё сэрца біцца перастала» («De battre mon coeur s'est arrêté», Францыя, 2005).

Французская стужка, афіцыйна прызнаная найлепшай у краіне за мінулы год, — рэмык амэрыканскага фільму «Пальцы» Джэймса Тобака.

«Маё сэрца біцца перастала» ўяўляе сабой цікавы прыклад таго, калі не Галівуд робіць рэмыйк нейкага замежнага фільму, каб прывабіць амэрыканскага гледача, а наадварот, эўрапейскі рэжысэр Жак Адыш («Чытай па вуснах») робіць сваю перапрацуўку работы галівудзкага стваральніка. Дый тэндэнцыя тут супрацьлеглая, мэта — пераасэнсаваньне, а не прымітыўізаваньне.

Малады чалавек гадоў пад трэціцця (галоўную ролю выконвае Рамэн Дззоры, вядомы па стужках «Прыгажун», «Арсан Ліопэн»), які працуе на сваёй бацьку і займаецца паўкрымінальным бізнесам, у нейкі момент вырашае стаць піяністам, як і яго маці. Гэта фільм пра наканаваньне, пра

выбар, пра неадназначнасць, пра тое, што не існуе ні чорнага, ні белага, ні добра, ні дзяннага, а часам ты ўсё адно робіш выбар паміж імі. Як зыняць такое кіно бяз патасу? Спытайце ў Адыша.

«Тыгр і снег» («La tigre e la neve», Італія, 2005).

Стужка, што зьяўляецца і камэдыйяй, і драмай, але распавядае і пра кахранье, і пра вайну, прысьвечана гісторыі італьянскага паэта, што праз кахранье апынуўся ў Іраку падчас вайны ў Пэрсыдзкай затоцы. Рэжысэр фільму, Раэбэрта Бэніны («Кава і цыгарэты», «Жыцьцё пудоўнае») не знайшоў лепшага актора за сябе на галоўную ролю і, магчыма, меў рацыю. Ірэльнае спалучэнне гумару, суму, атгымізму, здольнасці бачыць несур'ёзнае ў сур'ёзным і рабіць гэта непавярхояўна — гэта тое, у чым Бэніны майстар.

«Схаванае лязо»
(«Kakushi-ken: oni no tsume», Японія, 2004).

Ня мае сэнсу казаць пра

сюжэт японскага кіно, якой бы складанай ці простай ні была фабула фільму, пасля прагляду ўсё адно высьветліца, што кіно зусім не пра гэта, а пра іншыя бачаныне съвету. Тым, хто зь японскім кіно знаёмы, гэта зразумела, а для астатніх гэта стужка — добрая нагода распачаць знаёмства, бо ў фільме ёсьць ўсё: гісторыя, традыцыі, кахранье, палітыка. Прыхільнікаў японскага вайсковага майстэрства прыйдзеца расчараваць, боек у фільме няшмат, але аматары японскага кіно ведаюць, што сапраўдныя японскі дух зусім ня ў гэтым.

«Майстэрства прыгожа расставацца» («Un fil à la patte», Францыя, 2005).

П'есам французскага драматурга часоў Прыўкраснай Эпохі Жоржа Фэйдо ўласцівия лёгкасць, тонкі гумар і бесклапотнасць, усё тое, чым прывабівае цудоўныя пэрыяд на пачатку мінулага стагодзьдзя. Складаныя сюжэты, лёгкая іронія, кіпны забяспечылі п'есам Фэйдо доўгае жыццё на тэатральных сценах і ў кіно.

Твор Фэйдо, назоў якога літаралына перакладаецца як «Звязаны па руках і нагах», экранізуеца далёка на першы раз, але затое ўпершыню ў ім здымаецца эратычная Эмануэль Бэр («Наталі», «8 кабет»), што грае герайню, якую хоча кінуць яе кахранак, але з французскай кабетай так проста не разлучыцца, тут не абыдзеца бяз жарсыці, напалу, яскравых эмоцый і ўздыхаў.

На жаль, стваральнікі стужкі занадта далёка адышлі ад арыгіналу, а ад іскрыстага гумару Фэйдо, ад яго жартай і іранічнасці, выкшталцоныя сцены і досьціпаў засталіся толькі ўздыхі і вадзвіль, што зацікавіць можа ня кожнага. Тым ня менш кажуць, што ў французскіх кабетах ёсьць нешта такое прынягальнае, чым можна апраўдаць прагляд і такай стужкі.

Ганна Каморнік

КАІСА

Два съветы, два чэмпіянаты

навучальнай установы ФПБ, паабяцаў скора правесьці сваіх выхаванцаў «у дамкі».

Кур'ёзам скончылася адна з «жаночых» партыйяў: напачатку партнёркі забылі памяць месцамі караля і фэрзя, а пазнейшы пратэст быў адхілены. Згодна з разшыннем судзьдзялі, якія спаслаўліся на рэгламант ФІДЭ, калі ў партыі зроблены трох хады, то памылка ў расстаноўцы лічыцца «зайгранай». Гэта зьбягтэжыла нязменнага трэнэра каманды БДПУ Юр'я Тэпера: з-за новых правілаў пэдагогі страціл паубала.

Наймацнейшымі былі гаспадары пляцоўкі — Мікіта Маёраў, Аляксандар Скалаузбаў, Уладзімер Раманенка, Яўген Лясота, Ірына Бялько, Ірына Кірык. Другое месца — у БДУ, трэцяе — у

Гарадзенскага дзяржуніверзітэту. Ка- манда ўніверсітэту фізвіхаваньня ня трапіла ў лік прызэрэў, бо мела няроўны склад: гросмайстры — на першых дошках, аўт- сайдэры — на апошніх.

У клубным чэмпіянаце краіны (5—9 траўня) камплектаваныню каманды ўвага надавалася за пай-году да імпрэзы. Сёлета капітаны абышліся без легіянераў, аднак чэмпіёнскому клубу «Вясьнянка»

удалося залучыць да сябе гросмайстра Аляксея Фёдарава, а «Вэктару», віцэ-чэмпіёну 2004—2005 гг., — рэйтынг-фаварыта Аляксея Аляксандрава. У выніку «Вясьнянка-Гран» перамагла ўсіх сямёх турах, «Вэктар» прайграў толькі адзін матч. Добра выступіла і берасцейска-гарадзенская каманда «Брэмар» — падзяліла 3—4 месцы зь менскім «Нэаквартам», састулочы яму па-водле рэйтынгу.

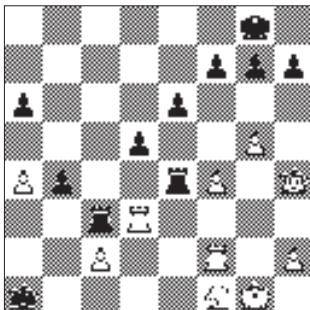
ВР

Як бы вы згулялі?

Р. Холмаў — А. Суэцін, Ерэван, 1962. Ход белых.

(RAFOY).

18 нітра 2006 г. Ba 7a 7a 80
Mephi Y Pecei (Partimip Xoromy —
crpil Aloyra kprui y Beatapyi, a na-
TDS! ! Bp1Bpa! , Ag0/Bea Prcmam-
ФРФ8+! 3. Tf3) 2. Fd8+ Kpf7.
A4K3: 1. g6! fg (1...hg 2.

Цэсьлер— Войчанка: The Best

20 траўня (сб) — Нацыянальны мастацкі музей і кампанія «Брытыш-Амэрыкан Табака Трайдынг Компаніі» ў рамках міжнароднай ініцыятывы «Вясна музэяў» правядуць акцыю «Травеньская ніч». Прэзэнтуецца калекцыя найлепшых плякатаў творчага дуэту Ўладзімера Цэсьлера і Сяргея Войчанкі.

ІМПРЭЗЫ

Беларусь: храмы і людзі

У галерэі візуальных мастацтваў «NOVA» (вул.Харужай, 16) да **30 чэрвеня** працуе выстава «Беларусь: храмы і людзі», дзе сабраныя фатографіі пачатку XX ст.

Ізноў HARDCOREманія

26 (пт), 18.00 — гард-кор-фэст «HARDCOREманія: чаду!». Уздельнічаюць: «Куклы», «Рикошет», «З.б.М.Я.Я.», «Сок», «Внутренний смысл» (вакал — Дэйв, «Папёнкинз band») і інш. Квіткі: 9000 (танцплоц), 12 000 (столік + кампакт-дышкі у пада-рунак). Продаж: пераход Я.Коласа. Даведкі

на т.: 649-08-88, 766-24-25.

ТЭАТРЫ

Опэра

21 (нед) — «Кармэн».

Купалаўскі тэатар

19 (пт), **20** (сб) — «Вечар».

21 (нед) — «С.В.».

22 (пн) — «Я не пакіну цябе...».

24 (ср), **25** (чц) — «Эрык XIV».

26 (пт) — «Парфён і Аляксандра».

28 (нед) — «Паўлінка».

раншнія спектаклі

21 (нед) — «Сынекная каралева».

28 (нед) — «Паўлінка».

малая сцэна

20 (сб) — «Муж для пазэссы».

22 (пн) — «Варшавская мэлёдэя».

26 (пт) — «Саламея».

Тэатар беларускай драматургіі

19 (пт) — «Белы анёл з чорнымі крыламі».

20 (сб) — «Чорны квадрат».

21 (нед) — «Валянціна».

23 (аўт) — «Нязваны госьць».

24 (ср) — «Палёты з анёлам».

Тэатар юнага гледача

19 (пт) — «Журавіныя пёры».

19 (пт) — «Залатое сэрцайка».

20 (сб) — «Дзень народзінаў ката Леапольда».

21 (нед) — «Каліф-башмачнік».

ВАРТА ПАГЛЯДЗЕЦЬ

Субота, 20 траўня

БТ, 14.45

«Маэм рэчы».

Беларусь, 2006, аўтар і вядоўца Але́сь Матафонав.

Тэма чарговава перадачы — хлеб.

БТ, 19.25

«Матыль».

Францыя, 2002, рэж. Філіп Муйль.

Камэйная мэлядрама.

Стары бурклівы калекцыянэр і маленкая дзяўчынка-суседка шукаюць рагытэтнага матыля...

У ролях: Мішэль Сэро, Клер Буаніш.

НТВ, 21.40

«Адзінаццаць сяброў

Оўшэна».

ЗША — Аўстралія, 2001, рэж. Стывэн Содэрберг.

Крымінальная камэдыя.

Паўтор культавай камэдыі 60-х гадоў з Фрэнкам Сынатрам. Злодзей Оўшэн плянует абрааваць казыно — і арганізуе каманду з 11 сябров...

Замест Фрэнка Сынатры — Джордж Клуні, кампанію яму складаюць Брэд Піт, Мэт Дэйман і Джулія Робэртс. «Памаранчавы» Ўладзімер Клічко зас্বяціўся ў ролі баксэра.

СТВ, 23.35

«Дэйўныя сады».

Францыя, 2003, рэж. Жан Бэкер.

Драма.

Чатыры французы скопленыя нацыстамі і пасаджаныя ў яму. Перад расстрэлам ахойнік вырашае паддяць насторый вязням і пачынае іх забаўляць. Гэта становіцца пачаткам цудоўнага вызвалення...

Ролі выконваюць: Жан Вільэрэ, Бэнуа Мажымэль, Т'еры Лерміт.

Нядзеля, 21 траўня

СТВ, 20.25

«Любоўная ліхаманка». («Любоўная песня для Бобі Лонга»).

ЗША, 2004, рэж. Шэйні Габел.

Герайнія вяртаецца ў дом памерлае маці і нечакана знаходзіць там пісьменніка-аль-каголіка зь сябрам-біёграфам...

фам...

Пранізлівы фільм пра жыцьцё, самоту й разуменне.

Скарлет Эхансан — герайня. Сольны трохулюмф Джона Траволты ў ролі сціснелага героя.

АНТ, 21.05

«Добрая хлопцы».

ЗША, 1990, рэж. Марцін Скарсэзэ.

Гангстэрская драма.

Гэнры Хіл усё жыцьцё марыў стаць гангстэрам. Калі мары зьдзейсніліся, прыйшлося зь імі разъбірацца...

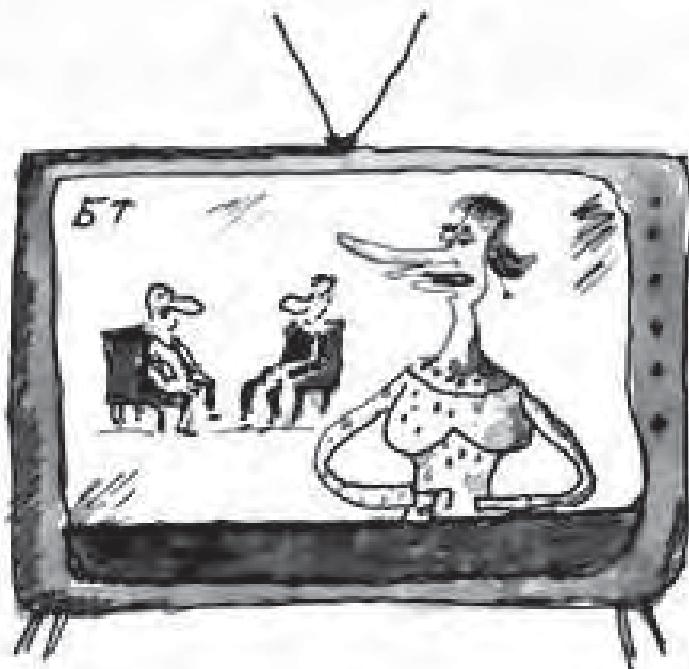
Віртуозная, але халаднаватая рэжысюра Скарсэзэ. Сьвет, у якім застаўся толькі страх пакарання. І урвіс Робэрта Дэ Ніра...

Андрэй Расінскі

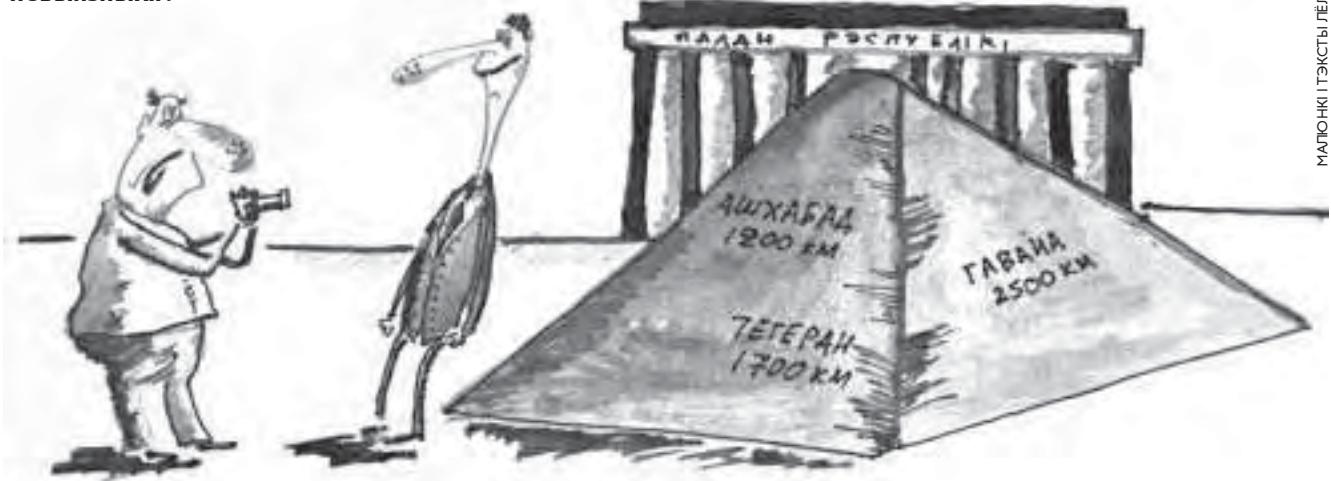
...ён быў модникам.

...афицыёз захацеў
супрацтавіць нешта
антылукашысцкаму
руху флэш-мобаў.

— Навіна дня: сёньня ў
Піцеры адбыўся флэш-
моб «саміт лідэраў саюзнай
дзяржавы».

...існаваў помнік «пачатак
усіх дарог беларускіх для
невыязных».

У НУМАРЫ

Сурвілла наведвае Аўстралію

У праграме візыту старшыні Рады БНР — Сыднэй, Мэльбурн, Адэляйда.
Старонка 12.

Вольга Корбут:

«Бел-чырвона-белы сцяг — сапраўдны». **Старонка 12.**

Шпарагі

Сапраўдныя далікатэсы ў «Нашай страве». **Старонка 26.**

«НОМ» зьняў беларусаў

«Беларусь — гэта Быкаў, «Песьняры». А яшчэ звыродтывая катэджы мытнікаў і нечалавечая працэдура прахаджэння мытні». **Старонка 21.**

Глябальныя выклікі пяцігодкі

Лёлік Ушкін пра дзясятку пагрозаў нацыянальнай бясыпець.
Старонка 17.

Дзень памяці сьвятой Эўфрасіні

Грэка-каталіцкі клуб інтэлігенцыі імя Кірылы Тураўскага запрашае на сустрэчу з дасьледчыкам жыцця Эўфрасіні Полацкай пісьменьнікам Уладзімерам Арловым, якая адбудзеца ў рамках Дня памяці нябеснай заступніцы Беларусі.

Запрашаем **23 траўня** ў касцёл Св. Яна Хрысціцеля (вул. Пляханава, 28-а). Пачатак Святой літургіі а 17 гадзіне. Сустрэча а 18.30.

Праезд ад ст. мэтро «Партызанская» ў бок Серабранкі трамваемі №3, 6, 7, 8, трамейбусам №35 да прыпынку «Вуліца Гараўца».

ЖАРТЫ

На рынку:
— Прабачце, гэта бульба на пасадку?
— Не, знаеце, на ўзыдёт!

— Ты ясі курышу? Ты што, не баісься птушынага грыпу?
— Калі яна чхне, я хутчэй памру ад інфаркту.

«НН» СТО ГАДОЎ З ВАМИ

Засыць. Плешчавічы. Мінск. губ. Слуцк. пав. Сёлета, як ад веку вядзенца ў нас, спраўлялі «красу» на Юр'я. Зьбіраліся хлопцы і дзяўчычы ў полі; хлопцы папрыносілі выпілку, дзяўчычы закуску; гулялі танцы, ігры і карагоды. Праўда, што пры некультурнасці нашай такія гульні найчасцей канчаюцца тым, што, падпішы, нехта нескім пасварыцца, але ўсё ж ткі гэтыя прастары абычай варта шанаваць і падтрымліваць, бо мае ён у сабе многа пазэй.

Адзінокі

Нясьвіж, Мінск. губ. Слуцк. пав. Як летась, так і сёлета цэлы гэты красавік пагода служыць таякая, што ў пяску яйцо спыня можна. Суш ударыла, і людзі сквана выглядаюць дажджку. Адна дзяўчына, хочучы, каб быў дождж, уносіла ў хату серп, але дарма: пагода як была сухой, так і асталася, толькі дзяўчына пераканалася, што забабоны — гэта брахня, створаная цёмнымі людзьмі.

Т. Трычка.

«НН», 1911. №18—19

ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ

КВАТЭРА

Свядомая пара здыме на працяглы тэрмін 1—2 — пака-ёную кватэру. Беларускі парадак і беларускасць гарантуют. Своеасовая аплата. Т. 394-89-27, kryw.mzr@gmail.com

КІГІ

«Наша Ніва», «Наша слова», кнігі, слоўнікі, энцыкляпэдыві, фільмы да музыка на Румянцева, 13 (ТБМ). Панядзелак — пятніца (15.00—19.30).

Тэрмінова шукаем фільмы на любых носібітах: Данчык, «Вяртаньне» Міхася-Забэйды і іншыя фільмы пра вядомых беларускіх дзеячай. За узнагароду! Т.: 649-08-88, 017-249-08-88, w1979@tut.by

ПРАЦА

Прапануем заробак распавісюднікам беларускай музыкі. Т.: 649-08-88, 766-24-25, w1979@tut.by. А/с 5, 220085 Менск

Запрашаем у падарожжа

28 траўня (нядзеля)

по маршруце: Менск—Слуцак—
Гразавок—Чыркевічы—Грозаў—
Цімкавічы—Бабоўня—
Наднёман—Менск.

292-54-58,
622-57-20,
509-12-16
(Зыміцер) ||| чэрвеня: Косава—Ружаны—
Лыскава—Пружаны—
Шарашова—Бяроза.

Наша Ніва

незалежная газета

заснаваная ў 1906, адноўленая ў 1991

галоўныя рэдактары «Нашай Нівы»:

3. Вольскі (1906), А. Уласаў (1906—1914),
Янка Купала (1914—1915), А. Лукшэвіч,
У. Знамёроўскі (1920), С. Дубавец (1991—2000).

сакратарка рэдакцыі Наста Бакшанская
галоўны рэдактар Андрэй Дынько
фотарэдактар Арцём Ліва
нам.галоўнага рэдактара Андрэй Скурко
мастакі рэдактар Сяргей Харэўскі
выдавец і заснавальнік Фонд выдання газеты
«Наша Ніва»

АДРАС ДЛЯ ДОПІСАЙ:

220050, Менск, а/c 537

Tel/fax: (017) 284-73-29, 8-029-613-32-32,
8-029-707-73-29.

E-mail: nn@promedia.by

On-line: www.nn.by

© НАША НІВА. Спасылка на «Нашу Ніву» абавязковая. 12 палос форматам А2, 6 друк. арк. Друкарня РУП «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». Менск, пр. Ф. Скарбіны, 79. Рэдакцыя не насеадзінасць за змест рагільных аўбестак. Кошт свядомы. Пасыведчанне аб регістрацыі пэрыядычнага выдання №581 ад 4 ліпеня 2002 г., выдадзена Міністэрствам інформацыі Рэспублікі Беларусь. Юрдычны адрес: г. Менск, вул. Калектарная, 20а, п. 2а. Р/р 30152/12000012 у МГД ААТ «Белінвестбанку», Менск, код 764.

Наклад 2671. Газета выдаецца 48 разоў на год.

Нумар падпісаны ў друк 23.00 17.05.2006.

Замова № 2677.

Рэдакцыйны адрес: Менск, Калектарная, 20а/2а